DE
Natuurlijke Hulpbronnen

VAN DE KOLONIE

Curaçao,

II

DOOR

A. M. CHUMACEIRO Az.,

TIJDELIJK IN NEDERLAND.

— KRITIEK EN ANTIKRITIEK. —

's GRAVENHAGE,
GEBR. BELINFANTE.
— 1880. —

DE NATUURLIJKE HULPBRONNEN

VAN

DE KOLONIE CURAÇAO.

Gedrukt bij GEBR. BELINFANTE, voorh.: A. D. SCHINKEL.

DE

NATUURLIJKE HULPBRONNEN

VAN DE KOLONIE

CURAÇAO,

DOOR

A. M. CHUMACEIRO Az.,

TIJDELIJK IN NEDERLAND.

— KRITIEK EN ANTIKRITIEK. —

's GRAVENHAGE,
GEBR. BELINFANTE.
— 1880. —

Wij zijn teleurgesteld en mishandeld.

Teleurgesteld door Ego, mishandeld door X.

Toen wij in onze eerste brochure: «Is Curaçao te koop?» in Julij van verleden jaar verschenen, ons voornemen te kennen gaven, de sedert verscheidene jaren hangende kwestie omtrent de phosphorzure kalk op het eiland Aruba afzonderlijk te behandelen, schreef Ego naar aanleiding daarvan: »Wij wachten hem op dat terrein en zijn bereid hem daar slag te leveren.»

Op het einde van November a. p. hebben wij aan ons voornemen gevolg gegeven, en die kwestie in eene brochure, getiteld: «De natuurlijke hulpbronnen van de Kolonie Curaçao,» uitvoerig behandeld. Wij hebben getracht het goed regt aan te toonen dat de concessionarissen van gronden te Aruba op de ontginning van de zich in en op die gronden bevindende phosphorzure kalk kunnen doen gelden; wij hebben met kracht en klem er op aangedrongen, dat hun goed regt alsnog zou erkend worden; wij hebben tevens gewezen op menigen maatregel die de ontginning van de natuurlijke hulpbronnen onzer Kolonie tegenhoudt en de middelen niet verzwegen, die naar ons bescheiden oordeel daarin eene zoo zeer gewenschte verandering kunnen brengen.

Bij ons schrijven hadden wij de bedreiging van Ego steeds voor oogen en hebben ons dus wel gewacht door eene enkele onwaarheid of zelfs door de geringste overdrijving hem eenigzins vat op ons te geven. Niet dat wij dachten hem daardoor ten eenemale uit het veld te slaan;

verre van dien, zijne bestrijding van onze eerste brochure is daarom te toonen, dat hij het met de eischen van eene onpartijdige en fatsoenlijke kritiek zoo naauw niet neemt, maar zich door drift en onmagt laat medeslepen tot persoonlijke hatelijkheden, die in een eerlijken strijd niet te pas komen.

Wij hadden dan ook van Ego een antwoord op onze laatste brochure verwacht, een antwoord, wel is waar, vol drogredenen en magtspreuken, overvloeijende van personaliteiten en onware insinuatiën, maar dan toch een antwoord.

Maar Ego heeft ons teleurgesteld. Wij schrijven thans einde Augustus en nog laat hij ten deze niets van zich zien of hooren, nog altijd bewaart hij het diepste stilzwijgen omtrent deze kwestie.

Dat stilzwijgen mag veelbeteekenend genoemd worden; het zal menigeen stof tot nadenken geven, bij niet weinigen de gedachte in het leven roepen dat hij geen kans zag zelfs met een schijn van goed regt ons te bestrijden; bij enkelen zal het welligt twijfel doen ontstaan of hij niet tot het vijandelijk kamp is overgeloopen. Dit laatste behoeft men evenwel niet te vreezen, daartoe is Ego niet in staat en bij zijn tegenpartij zou hij geen goed onthaal vinden.

Zoo Ego zweeg, toch is het Curaçaosch publiek niet verstoken gebleven van een zoogenaamde beoordeeling van ons werkje. In «*de Vrijmoedige*», — een op Curaçao verschijnend weekblad, — van den 26 Februarij dezes jaars is een in het Engelsch geschreven, door X geteekend, ingezonden stuk geplaatst, dat heet eene recensie van onze brochure tè bevatten.

Wij kunnen ons wel voorstellen hoe dat stuk in de wereld kwam. Toen onze brochure op Curaçao ontvangen en gelezen was, maakten zich wrevel en wrok, een gevolg van teleurstelling en verijdelde hoop, van eenige gemoederen meester. Vooral bij de Directie van de eerst eenige dagen te voren opgerigte Aruba Phospbaat Maatschappij

waren die wrevel en wrok groot. Een vergadering werd in allerijl belegd waarin beslist zou worden hoe den stoutmoedige te kastijden, die het gewaagd had het Nederlandsche publiek eene ware voorstelling der zaak te geven, de bedoelingen die nog slechts gekoesterd werden open en bloot te leggen en to waarschuwen tegen het nadeel dat men aan de koloniale geldmiddelen voorbereidde.

Op de mededeeling dat Ego buiten den strijd zou blijven, was de Directie ten einde raad. »Geen antwoord daarop geven is een erkenning van ons onregt," heette het bij den een. »De vermetelheid van den schrijver om onzen toestand en onze plannen zoo openbaar mogelijk te maken, moet flink gestraft worden," meende een ander. »Door persoonlijke bespotting moet hem de lust tot verder geschrijf ontnomen worden," oordeelde een derde. Eenparig werd tot het in de wereld zenden van een tegengeschrift besloten.

Baarde de vraag »wat te schrijven?" geen zorg, daar het gehalte van het geschrift eene onverschillige zaak was, zoo den aanvaller maar voor goed den mond gesnoerd werd, niet alzoo de vraag: »Wie zal schrijven?"

»De Secretaris," luidde het van alle kanten, »de Secretaris is de aangewezen man." Gewoon met de pen om te gaan, zijne gedachten goed en duidelijk uiteen te zetten, van nabij met alle omstandigheden der zaak bekend, meende men hem slechts op het hart te moeten drukken zich niet door vriendschap voor den tegenstander te laten weerhouden om hem eens regt goed door te halen. Men had buiten den waard gerekend. De Secretaris wees de eer van de hand. »Als lid van den Kolonialen Raad heb ik, getrouw aan eed en pligt, de zaak verdedigd die gij nu verlangt, dat ik bestrijden zal; ik heb mijn best gedaan het mijnen medeleden en het Koloniaal Bestuur duidelijk te maken, dat de concessionarissen van gronden op Aruba regt op de daar aanwezige phosphorzure kalk hebben, en

dat het belang der Koloniale Kas medebrengt hun en niemand dan hun, de ontginning van die phosphorzure kalk te vergunnen. (Zie Bijlage A.) Het is waar, nadat het gebleken is dat het Koloniaal Bestuur of de Regeering in het Moederland niet genegen was naar de stem van regt en billijkheid te luisteren, nadat tot drie malen toe der groote meerderheid van den Kolonialen Raad een *démenti* gegeven werd, die bij menigeen de vraag deed ontstaan of onze waardigheid niet medebragt collectief ons ontslag te nemen, heb ik mij laten vinden om met U te trachten een deel te krijgen van de voordeelen, die anderen op de meest onbillijke wijze onthouden worden, ja, heb ik mij zelfs bereid verklaard mij met het Secretariaat dezer Maatschappij te belasten en de werkzaamheden van haar regtsgeleerd adviseur te verrigten; dat is waar en ik beloof U, steeds te zullen voortgaan de belangen onzer Maatschappij met al den invloed die mij ten dienste staat, te zullen behartigen; ik zal niets onbeproefd laten om vermindering van het zoo hooge concessieregt te verkrijgen; ik zal trachten alle ondernemingen van gelijken aard binnen deze kolonie zoo veel mogelijk tegen te werken; dit alles en nog zoo veel meer wil ik doen, maar in het openbaar tegen de bewuste brochure optreden dat kan ik niet, den schrijver te bestrijden op punten waarin ik eens verklaard heb geheel en al zijn gevoelen te deelen, neen, dat is te veel van mij gevergd, dat zou zijn mijn eer te grabbelen gooijen."

»Maar wie zal dan voor ons schrijven?" vroeg de een den ander. Eene Commissie met onbeperkte volmagt werd benoemd om hier of daar een schrijver op te duiken, die zich met de taak zou willen belasten Aan verschillende deuren werd aangeklopt, maar overal te vergeefs. Wenschte de Commissie eerst een boek dubbel zoo dik als ons werkje, langzamerhand werd zij minder hoog in hare eischen, met een enkel vel druks in de grootste lettersoort zou ze tevreden zijn. Naarmate de eischen in omvang verminder-

den, werd de te betalen prijs vermeerderd; niets mogt baten, zelfs niet de belofte dat de schrijver het gereserveerd aandeel in de Maatschappij (1) als belooning zou erlangen.

»Wat aan te vangen?" vroegen onze tegenstanders.

»Wat niemand waagt zal ik ondernemen" klonk het eensklaps uit Aruba; wat niemand kan zal ik volbrengen," liet een zoon van het Smaragden-Eiland, op de goudvelden van Aruba verdwaald, zich hooren.

De Commissie was wel een weinig bezwaard met het onverwacht aanbod. »Gij kent de taal niet, verstaat niet wat de schrijver gezegd heeft, gij weet niets hoegenaamd van de zaak, zelfs niet om eene verkeerde voorstelling van haar te geven, hoe kunt gij dan schrijven?"

»Dat is niets, was het antwoord, in Oirland, my old Counthrey heb ik meer zulke zaakjes onder handen gehad. Laat ik U mijn wijze van recenseren mededeelen. Tegen elk argument werp ik den schrijver een scheldwoord naar het hoofd; hoe krachtiger het argument, hoe grover beleediging daartegenover. Met anekdoten en fabels, waarvan ik een heel hockdeel heb verzameld, maak ik hem bespottelijk, met persoonlijke insinuatiën sla ik hem dood. Denkt gij dat men een werk moet verstaan om den schrijver te verpletteren? och, hoe onnoozel zijt ge toch! Laat mij maar begaan, gij zult zien wat ik vermag. En dan, ik schrijf anoniem, dat is ik teeken mijn stuk niet. Kent ge wel de voordeelen van een anoniem geschrift? Men kan naar hartelust schimpen en schelden, hekelen en lasteren, spotten en verguizen, zonder vrees voor weerwraak, als men slechts zorgt, dat het masker niet te

(1) De laatste alinea van art. 4 der Statuten van de Aruba Maatschappij luidt: „Het eene overblijvend aandeel zal ter beschikkiag der Veanootschap blijven, kunnende de Algemeene Vergndering hetzelve, hetzij geheel of gedeeltelijk afstaan ana zoodanig persoon of personea, die naar haar oordeel daarop wegeas geleverde dienstea, aaaspraak mogten hebbea."

doorschijnend is. Buitendien, zelden wordt een anoniem stuk een antwoord waardig gekeurd, en zoo is immers het groote doel bereikt, den tegenstander het zwijgen opgelegd."

«Ja, maar wat zal men in het beschaafde Nederland van zulk eene recensie zeggen, zou men niet meenen dat het al een zeer slechte zaak moet zijn, die zulke verdediging behoeft?» waagde een der leden in een oogenblik van kalmte op te merken. «Ik schrijf in het Engelsch, gijlieden zorgt dat er zoo min mogelijk exemplaren van de courant naar Nederland verzonden worden, op dezelfde wijze als dit in vroegere jaren met belangrijke stukken is geschied. (1) Zoo gij mij mijn gang laat gaan, dan durf ik er om te wedden dat *this confounded Dutchman, — I beg you pardon, gentlemen, I mean no offence,* — ons voortaan met rust zal laten.

In de eerstvolgende vergadering werd het voorstel eenparig aangenomen, met opdragt aan den Secretaris den schrijver al die inlichtingen te verschaffen die hij noodig mogt hebben en met verzoek hem hier en daar een handje te helpen. Ofschoon met grooten tegenzin verklaarde de Secretaris zich bereid aan dit verlangen gevolg te geven.

Dit is de wijze, *lector amigo,* waarop de recensie van onze brochure in de wereld is gekomen. Ofschoon met slechts één X geteekend en in het enkelvoud geschreven, hebben meerdere hoofden zich vereenigd om het stuk zamen te flansen. Hun doel was niet, gelijk zij zeggen «*to undertake the task of its reviewer*» maar om ons te mishandelen. Is dit gelukt? Den wil voor de daad nemende verklaren wij ons volgaarne mishandeld. De heeren X zullen tevreden zijn.

---

(1) Verscheidene brieven en stukken voor Nederland, op het postkantoor op Curaçao bezorgd, hebben nimmer hunne bestemming bereikt. Een aangeteekende brief is in den Haag *aan den kant opengesneden* aangekomen. Van dit laatste word door de bevoegde autoriteit precos-verbaal opgemaakt en aan de Curaçaosche autoriteiten opgezonden om een onderzoek deswege in te stellen. De schuldige is niet ontdekt.

Een ander in onze plaats zou onder de bestaande omstandigheden zich gelukkig achten dat de spotternij, waarvan wij het voorwerp zijn, niet tot het groote publiek is doorgedrongen, en zich wel wachten daaraan meerdere publiciteit te geven. Wij denken er anders over. Wij hebben eens een schoon woord van Denis gelezen: «*La meilleure vengeance, c'est le mépris de l'offense*» — geen wraak schenkt grootere voldoening. In een Nederlandsch gewaad gestoken — een eer waarvan de schrijvers zeker niet gedroomd hebben — zullen wij het stuk van de heeren X ook aan het Nederlandsch publiek mededeelen en wij vleijen ons met de hoop, dat een ieder die onze vorige brochure gelezen heeft en het schrijven van X daarmede vergelijkt, de overtuiging zal verkrijgen, dat eene zaak die dusdanige verdediging behoeft zich zelve veroordeelt.

Heeft het publiek eenig belang bij deze zaak?

Wij aarzelen niet deze vraag bevestigend te beantwoorden. Er is onregt geschied, en om dat onregt te bemantelen en te vergoelijken zoekt men ons door speldeprikken en adderbeten afbreuk te doen, tracht men de aandacht van de hoofdzaak af te trekken en de lagchers aan zijne zijde te krijgen, doet men zijn best de meest onschuldige handelingen in een verkeerd daglicht te stellen. Niet op het onregt, ons persoonlijk aangedaan, komt het aan, maar op het veel grootere onregt, dat men aan de zaak poogt toe te brengen, die wij voorstaan. Wij willen dat onregt op nieuw bestrijden; de bestrijding van dat onregt is eene zaak van algemeen belang. Ongelukkig het land, waar men, omdat het onregt op verren afstand is geschied, het met een onverschillig schouderophalen begroet. Daar waar het onregt gepleegd werd en wordt, wappert de Nederlandsche driekleur, Nederland is aan dat onregt medepligtig zoo het langer draalt regt te doen.

Maar . . . . zijt gij doof, wilt gij doof zijn voor de stem

van regt en billijkheid, gij zult welligt niet blind zijn, niet blind willen zijn voor uw belang.

Jaarlijks moeten de Nederlandsche belastingschuldigen tonnen gouds opbrengen ter bestrijding van de uitgaven voor de kolonie Curaçao. Zoo men er niet op uit ware geweest het goed regt van de Arubiaansche grondbezitters met voeten te treden, verkeerdheid op verkeerdheid te stapelen, reeds lang ware Curaçao geen lastpost meer op uwe begrooting, reeds lang had die kolonie een voordeelig saldo afgeworpen, dat u de vroegere uitgaven voor haar gedaan, had helpen vergoeden.

Dit aan te toonen stellen wij ons ten taak.

Vreest niet dat wij ons door de taal van X 's zullen laten verleiden om hun voorbeeld te volgen. Wij weten wat wij het publiek, wat wij ons zelven verschuldigd zijn. Wij zullen ons best doen, dat ons schrijven als een tegenhanger van dat van X 's kan dienen.

»*Qui s'excuse s'accuse*" zal ons niet weerhouden de persoonlijke aantijgingen, die in verband met de zaak staan, zooveel doenlijk en met kalmte te wederleggen. Wij hechten niet aan dit gezegde, in het leven geroepen door vuige lasteraars die den belasterde zelfs het regt van verdediging willen ontnemen om hem dan te kunnen verpletteren onder een fluisterend »*die zwijgt stemt toe.*" Neen, wij achten het niet geraden in publieke aangelegenheden, elke beschuldiging met een verachtend stilzwijgen te beantwoorden. Er zijn omstandigheden waarin het nuttig en noodig is het publiek de ongegrondheid der beschuldiging aan te toonen, de valschheid van het te last gelegde te bewijzen. Voor de juiste beoordeeling eener zaak is het goed de middelen te kennen, die partijen aanwenden om een gunstige beoordeeling van het publiek te erlangen.

Gunnen wij thans het woord aan de heeren X.

(Overgedrukt uit „De Vrijmoedige.")

DE NATUURLIJKE HULPBRONNEN

VAN

CURAÇAO,

DOOR

A. M. CHUMACEIRO Az.

Mijnheer,

Onder bovenstaanden titel is onlangs in Nederland eene brochure verschenen, die ook op Curaçao is verspreid. De openbare kritiek heeft dus het regt er zich mede te bemoeijen en gaarne wenschte ik hier de taak van recensent op te nemen. Zij doet mij aan andere brochures met zeer aanlokkelijke namen denken die, als men ze opent, niets anders blijken te bevatten dan advertenties van MORRISON's Pillen of Wonderdadige watertjes om den haargroei op kale schedels te herstellen, of wat dan ook, maar alles behalve wat de titel aanduidt. De heer CHUMACEIRO is de bezoldigde Agent van den heer JOHN GODDEN, en de inhoud zijner brochure is niet «de hulpbronnen van Curaçao,» maar kan het best worden weergegeven door eene kleine omzetting van de Mahomedaansche geloofsbelijdenis: «Er is geen JOHN dan JOHN GODDEN en CHUMACEIRO is zijn profeet.» De heer CHUMACEIRO predikt zijn nieuw evangelie van ST. JOHN met grooten ijver. Geen Afrikaansche wilde aanbad ooit zijn Fetisch met dieper ootmoed dan de heer CHUMACEIRO zijn afgod van Santa Barbara. Hij zou zijn leven voor zijn patroon willen laten. Eens bragt hij, geloof ik, bij een brand in een der eigendommen van zijn patroon, zijn eigen veiligheid zoozeer in gevaar dat hij zijn kleederen verzengde, en de heer GODDEN beloonde hem

daarvoor op koninklijke wijze met een nieuwen pantalon. Wanneer in de middeleeuwen een man met grooten moed gevochten had, pleegde zijn aanvoerder hem op het slagveld tot ridder te slaan. De heer GODDEN heeft op Curaçao de gebruiken van den riddertijd doen herleven, en de heer CHUMACEIRO is zijn «Ridder van de Broek.»

Zeker jong advocaat die door den verweerder was aangenomen, maar eigenlijk niets ter verdediging had in te brengen, vroeg een ouder en meer ervaren vriend om raad. «Wat moet ik doen? — zei de jeugdige advocaat — ik heb niets te pleiten.» «O, — antwoordde zijn bedreven vriend — als ge niets weet te pleiten, scheld dan den raadsman van den eischer uit.» Die anecdote moet den heer CHUMACEIRO bekend zijn, want hij brengt het advies uitnemend in practijk. Het voorwerp zijner hevigste verbittering is de *Aruba Gold Mining Company* en waarlijk hij heeft gedurende eene reeks van jaren al zijne krachten ingespannen om die Maatschappij te benadeelen, zonder dat echter zijne scheldwoorden haar in 't minst deren. Een stevig gebouwd goedgehumeurd ambachtsman was met een klein, vinnig vrouwtje getrouwd dat, in oogenblikken van drift die de beste vrouwen kunnen hebben, hem met hare kleine vuisten plag te slaan. Hij verdroeg dit altijd met voorbeeldig geduld en zonder zelfs zijne pijp uit den mond te nemen. Een nieuwsgierig buurman vroeg hem de reden van deze opmerkelijke gelatenheid, waarop hij ten antwoord gaf: «Zie je, BILL, *zij* heeft er schik in en 't doet *mij* geen kwaad. «Met dezelfde onverschilligheid kan de *Gold Mining Co.* de logens en lastertaal, de *suppressio veri* en *suggestio falsi* der brochure van den heer CHUMACEIRO verdragen. Zij zijn tot een niet goed onderrigt publiek in het moederland, maar geenszins tot het welingeligt publiek van Curaçao gerigt.

De heer CHUMACEIRO kan het der Regering maar niet vergeven dat zij zich niet in den voor haar gespannen strik

wil laten vangen. Het onergdenkende Gouvernement van eenige jaren geleden liep in een nog veel eenvoudiger val. Waarom moet het tegenwoordig Bewind dan zooveel wreede scherpzinnigheid aan den dag leggen? Het is hartroerend den heer Chumaceiro te hooren snikken bij de gedachte aan zijne vernuftige list en hare noodlottige mislukking. Men zegt dat de beleefde en al te gastvrije spin die de vlieg in haar kamertje noodigde zich de weigering der vlieg erg ter harte nam. Indien de theorie van Darwin waarheid behelst, dan is de heer Chumàceiro welligt de afstammeling in regte lijn van bovengemelde spin. »Wat een mooi web — hoe netjes gespannen — kom toch binnen — weinige jaren geleden bragt een vlieg, precies als gij, mij een bezoek, en het beviel haar bij uitstek.» De vlieg weigert en de spin doet haar verwijten in de taal van deugdzame verontwaardiging. Men ziet als 't ware dikke tranen langs de wangen van den heer Chumaceiro biggelen wanneer hij denkt aan zijn verscheurd spinneweb, zijne verschalkte list, zijne vruchtelooze pogingen, zijne verloren betrekking, en dat alles omdat de Regering niet verkoos hare oogen te sluiten en argeloos het kamertje binnen te gaan dat de heer Chumaceiro voor haar had schoongemaakt en opgesierd. Alledaagsche menschen begrijpen dat de list van den heer Chumaceiro mislukte, juist omdat het een list was, maar met het denkbeeld dat een «welberaamde» list zou mislukken, ligt buiten het bereik van des heeren Chumaceiro's denkvermogen. Minnaars — en dat zijn wij allen van tijd tot tijd geweest —, weten hoe zoet *gestolen* kussen smaken. Caramba! hoe moeten zij den heer Chumaceiro gesmaakt hebben!

Maar laat ons nu de feiten in oogenschouw nemen. In 1878, terwijl de kwestie der phosphorzure kalk op Aruba nog onbeslist was, gaf het Gouvernement, gelijk bekend is, den heer Chumaceiro een wenk om met de *Gold Mining Co.* eene schikking te treffen. De heer Godden bevond

zich destijds in Europa. Gaf de heer Chumaceiro zijn principaal kennis van dezen wenk? Zoo niet, dan moet de heer Godden dit met hem uitmaken. De Regering gaf, zooals evenzeer bekend is, een gelijken wenk aan den Agent der *Gold Mining Co.*, namelijk: om zich met den heer Godden te verstaan, en die Agent antwoordde dat hij uit eerbied voor de wenschen van het Gouvernement bereid was aan dien wenk gevolg te geven, mits de Gouverneur, die tot scheidsregter in de zaak der concessie van de *Gold Mining Co.* was benoemd, de voorwaarden wilde vaststellen. Dit was nog alvorens de naar Aruba gezonden commissie van toezigt de zoogenaamde landbouwconcessien had onderzocht. Liet de heer Chumaceiro den heer John Godden in het duister? Zoo ja, *tant pis pour* den heer Chumaceiro; of verkoos de heer Godden met de Fortuin *quitte ou double* te spelen? Zoo ja, *tant pis pour* den heer John Godden. Het Gouvernement gaf hem een uitstekenden raad en hij wees dien van de hand. Voor de derde maal lachte de Fortuin, die grillige Godin, dezen gelukkigen ontginner toe en bood hem hare gunsten. Maar hij trad ze met voeten en, evenals andere dames, vergeeft de Fortuin nooit, *sprita injuria forma*. De luister is van Israel geweken; het Koningrijk is een ander geschonken.

„Eerst gedaan, daarna bedacht,
Heeft velen in 't verdriet gebragt."

Vier jaar geleden noodigde de Voorzitter der *Gold Mining Co.* den heer Godden uit de zaak in der minne te schikken; hij ontving tot antwoord een lompe boodschap, waarbij hem eene zamenkomst geweigerd werd, en welke het den heer Godden thans waarschijnlijk berouwt gezonden te hebben.

Maar wat is het *onregt* dat volgens het beweren der brochure den heer Godden zou zijn aangedaan? Hij onthield zich wijselijk van eenig bod te doen. De heer Chumaceiro

is, naar het schijnt, op Somerset House geweest en maakt veel ophef van dingen die hij daar gevonden heeft en die niet in den haak zouden zijn. In diezelfde inrigting had hij de notulen kunnen ontdekken van de »Alliance Phosphate Co.Ltd", waarvan de heer WILLIAM GODDEN, vader van JOHN, voorzitter, en de heer MURRAY, in 1879 te Santa-Barbara gast en beambte van den heer JOHN GODDEN, directeur was. Aan deze maatschappij deed de heer GODDEN zijne zoogenaamde landbouw-concessiën over, en in haar naam schreef de heer MURRAY voor de concessie der phosphorzure kalk op Aruba in. Het is dus klaarblijkelijk dat het aanbod dezer maatschappij het *bona fide* aanbod van den heer GODDEN was. Welk was dat aanbod? Iets meer dan vijf gulden per kub. meter of omstreeks *de helft* van het concessieregt dat de heer SEWELL zou betalen. Indien het Gouvernement nu, in aanmerking van den gedrukten toestand van den landbouw, besloot het concessieregt tot vijf gulden te verminderen, welke reden zou de heer GODDEN hebben om zich te beklagen? Ik vrees dat het Gouvernement niet ligt tot dien wijzen stap zal overgaan, ofschoon dit bij de concessie veroorloofd is. De zes inschrijvingen door creaturen van den heer GODDEN gedaan, en behendig van vijf tot omstreeks negen gulden trapsgewijze verhoogd, zijn oorzaak geweest dat de regalia op een cijfer zijn vastgesteld even nadeelig voor het Gouvernement, als voordeelig voor den heer GODDEN. Elke cent boven het natuurlijk regaal regt op phosphorzure kalk van Aruba geheven, staat gelijk met een beschermend regt ten behoeve van Curaçaosche phosphorzure kalk. Wel mag de heer CHUMACEIRO het Gouvernement tegen vermindering van het concessieregt op Aruba waarschuwen. Zijne list is ten deele gelukt. Ware dat regt tot het aanbod van den heer GODDEN verminderd, dan zou de list volslagen mislukt zijn en het Gouvernement niet in den zonderlingen toestand verkeeren van zijne eigene phosphorzure kalk ten voor-

deele van den heer Godden niet aan de markt te brengen. Maar nog een andere weg staat het Gouvernement open. Weinig menschen hebben zooveel voordeel van de kolonie en haar bestuur getrokken als de heer Godden en toch heeft hij weinig of niets in de kosten van het koloniaal bestuur bijgedragen. Het onbeduidend concessieregt van de concessie op Klein-Curaçao en het zoo nietige uitvoerregt in vergelijking van zijne groote winsten op Curaçaosche phosphorzure kalk, ziedaar al wat hij heeft opgebragt. Intusschen heeft hij een dubbel fortuin in de kolonie vergaard, en nu geeft de heer Chumaceiro zijn voornemen te kennen om den uitvoer van phosphorzure kalk uit Aruba te belemmeren en zoodoende te verhinderen dat de koloniale kas door regalia worde gestijfd. De belasting behoorde evenredig te zijn aan de voordeelen door de Gouvernementen verleend, en Curaçaosche phosphorzure kalk kon zeer goed een uitvoerregt van 10 shillings per ton dragen. Ik meen dat de regering bij eene vorige gelegenheid deze methode van herstel heeft toegepast; welligt zal zij dit nogmaals doen.

Waar de heer Chumaceiro het Gouvernement op zoo allerliefst eenvoudige wijze waarschuwt tegen verlaging van het concessieregt op Aruba, moet òf zijn geheugen kort òf zijne stoutheid verbazend zijn. Het concessieregt op phosphorzure kalk van Klein Curaçao bedroeg, zoo ik het wel heb, nog geen dollar per ton en de phosphorzure kalk was toen 30 percent duurder dan thans. De inhaligste concessionaris had met zulk een weergaloos koopje tevreden kunnen zijn. Toch wendde men zich tot gouverneur Wagner om verlaging, en deze verlaging werd toegestaan. Wie deed het verzoek? Bij al de heiligen in den kalender, ik geloof dat het niemand anders was dan de heer Chumaceiro zelf!!

De heer Chumaceiro beroept zich pathetisch op een brief van den voormaligen procureur-generaal Ramaer nopens

de aanspraken van eigenaars van landbouw-concessies op de ontginning van mijnen, en verklaart dat de heer GODDEN die zoogenaamde landbouw-concessies niet zou hebben gekocht, ware er die brief niet geweest. Ik zou gaarne de dagteekening van den brief en de dagteekening van den aankoop door den heer GODDEN willen weten, want kwade tongen beweren dat die koop reeds lang geschied was eer de brief geschreven was. Doch dit doet eigenlijk niets ter zake. Noch de procureur-generaal, noch de regering heeft te zeggen wat wet is. Dat is de pligt der geregtshoven. *Caveat emptor*. Maar de heer RAMAER schreef *een anderen* en lateren brief, waarin hij zich ten duidelijkste *tegen* de aanspraken der landbouw-concessionarissen verklaart. De heer CHUMACEIRO kent dien brief zeer goed. Mag ik vragen waarom hij *dien* niet heeft openbaar gemaakt?

De regtskwestie is zoo eenvoudig mogelijk, ofschoon de heer CHUMACEIRO haar door eene omslagtige ontleding duister tracht te maken. Gouverneur DE ROUVILLE vaardigde de ordonnantie uit van Mei 1867 onder welke de heer GODDEN zijne zoogenaamde landbouw-concessies verkreeg. Deze ordonnantie bepaalt uitdrukkelijk dat concessies worden verleend voor »landbouw-ondernemingen" en dat alle regten van mijnontginning worden voorbehouden en alleen door eene andere concessie kunnen worden verkregen. Eenige maanden later verleende gouverneur DE ROUVILLE de concessie ISOLA (thans in handen van de *Gold Mining Co.*) en gaf ISOLA onder zekere voorwaarden het regt om op al de gronden, hetzij *in eigendom* of *in concessie* bezeten, te delven; en nu wil de heer CHUMACEIRO ons wijs maken dat gouverneur DE ROUVILLE en zijn procureur-generaal in December 1867 geheel en al de ordonnantie vergeten waren door hem in Mei uitgevaardigd — dat zij in Mei aan de landbouw-concessionarissen een regt van ongestoord bezit hadden verleend, en nu in December aan ISOLA het regt toekenden om hem daarin te storen! Wat

was de »bedoeling" van de ordonnantie van Mei 1867? De heer Chumaceiro verheugde zich zeer over het duister gebruik dat de heer Ramaer van dat argument maakte in het geschil tusschen het Gouvernement en de *Gold Mining Co.* Het zal hem minder aangenaam zijn wanneer hij het, en met veel meer regt, *tegen* hem zelven ziet bezigen. Maar die landbouw-concessies waarop de heer Godden zich beroept en waarnaar de beambten der regering en der *Gold Mining Co.* ijverige nasporingen hebben gedaan, zijn nergens te vinden. Welligt bevinden zij zich ergens in zee, en als de heer Chumaceiro er lust toe heeft mag hij een schoener huren en ze gaan opzoeken. Hij kan er verzekerd van zijn dat het Gouvernement niet langer het slagtoffer zal blijven van het schaamteloos bedrog waardoor de phosphorzure kalk van Aruba gedurende de laatste zes jaren ongeëxploiteerd is gebleven, waardoor de koloniale kas is verarmd, hetgeen nog onlangs een nadeelig besluit uit Nederland voor al de koloniale ambtenaren ten gevolge heeft gehad.

Tracht de heer Chumaceiro eene oude leugen te doen herleven en de *Gold Mining Co.* en Mozes Anker als bondgenooten te doen voorkomen? De Maatschappij was het slagtoffer van Mozes Anker, gelijk zoovele andere uitstekende en aanzienlijke personen in den Haag. Mozes Anker is dood.

De mortuis nil nisi bonum.

Als schurken sterven mogen allen hen beweenen. De heer Chumaceiro constateert dat de *Gold Mining Co.* zich in »verarmde omstandigheden" bevond. Gesteld een man ligt op den weg in moeijelijke omstandigheden; geen twijfel of er zullen menschen zijn die, wanneer zij toevallig voorbijkomen, dit een geschikte gelegenheid zullen achten om zijne zakken te leegen en zijn horlogie te ontstelen, vooral wanneer geen politie-agent in de nabijheid is. Zeer zeker verkeerde de *Gold Mining Co.* in ongelegenheid door de

vijandelijke houding van het Gouvernement, maar zij heeft bijna evenveel geld in de kolonie gebragt als de heer Godden er *uit* gehaald heeft. Reeds meer dan twee jaren zijn 300 man dagelijks met gouddelving op Aruba bezig geweest. Indien de werkzaamheden eene poos werden gestaakt, was dit het gevolg van de ongelukkige geschillen tusschen het Gouvernement en de Maatschappij. De heer Chumaceiro schijnt vast te gelooven dat het sedert de schepping van alle dingen verordend was, dat slechts één man ter wereld zou komen, geschikt om rotsblokken van de zijde van een berg af te breken, ze in schepen te laden, naar eene vreemde haven te vervoeren en ze hier en daar aan den meestbiedende te verkoopen. Ik zou het, op verbeurte van eene zware boete, op mij durven nemen binnen weinig maanden 50 man te vinden die dit hoogst eenvoudige werk tegen 500 pond 's jaars even goed als de heer John Godden zouden verrigten, ja zelfs, zonder iets aan zijne mogelijke bekwaamheden te kort te doen, nog beter en goedkooper.

De heer Chumaceiro klaagt dat het bestuur van Curaçao de *Gold Mining Company* heeft begunstigd. Het verbaast hem dat iemand met mogelijkheid begunstigd zou kunnen worden behalve de heer John Godden. Het is echter eene daadzaak dat de *Gold Mining Company* op wreede wijze onregtvaardig behandeld is. Het volgend artikel is aan de concessie dier Maatschappij ontleend: »Het Gouvernement neemt op zich om in overleg met den concessionaris de onderneming (der maatschappij) zooveel mogelijk te beschermen en aan te moedigen." De Maatschappij bad dus het wettig regt de gunst der regering te eischen. Doch wel verre van haar of haar bondgenoot gunst te bewijzen, werd de concessie aan een der creaturen van den heer Godden tegen ongeveer negen gulden per kubieke meter aangeboden, en de heer Godden *weigerde haar*. Het Gouvernement bad zich uitdrukkelijk het regt voorbehouden de

zaak buiten de inschrijvingen om af te doen, en het gaf de concessie eerst aan den heer SEWELL à acht gulden per kubieke meter, nadat de heer GODDEN haar tegen omstreeks negen gulden geweigerd had. Waar was de begunstiging? Waar was zelfs die wettelijke verpligting tot bescherming en aanmoediging welke het Gouvernement aan de Maatschappij behoorde te verleenen? Verwachtte de heer CHUMACEIRO dat het Gouvernement dwaaslijk een voor een de zes sporten van de ladder zou afdalen die hij zoo netjes in gereedheid had gebragt, en den heer GODDEN de concessie zou gunnen à 5 gulden per kubieke meter? Het koloniaal bestuur handelde volkomen binnen de grenzen zijner bevoegdheid en in stipte naleving van de uit Nederland ontvangen instructies.

De heer CHUMACEIRO drukt ongekunsteld de hoop uit dat het Gouvernement niet tusschen beide zal treden in eenig geschil tusschen de *Phosphate Company* en den heer GODDEN. Het Gouvernement zal zijne eigen belangen beschermen gelijk het dit oorbaar acht en zal waarschijnlijk den wensch van den heer CHUMACEIRO evenzeer wantrouwen als de behoedzame Trojanen de Grieken en hunne gaven wantrouwden. Maar laat ik eens nagaan welke schromelijke verwarring er zou ontstaan indien de heer GODDEN die zoogenaamde concessies voor landbouw-ontginning op kale rotsen, en tevens het regt van ongestoord bezit daarvan kon bewijzen. 1°. De heer GODDEN zou geen phosphorzure kalk of eenige andere delfstof mogen uitgraven, zonder daartoe van het Gouvernement eene nieuwe vergunning te hebben bekomen. Zelfs de heer CHUMACEIRO zal dit niet tegenspreken. 2°. Daar het Gouvernement zich bij de concessie tot exploitatie van phosphorzure kalk op Aruba verbonden had, geen verdere concessies op die gronden te verleenen, zou het den heer GODDEN de vereischte vergunning niet mogen geven. 3°. De maatschappij tot exploitatie van phosphorzure kalk op Aruba zou (in het gestelde geval)

geene uitgravingen op de voor landbouwondernemingen afgestane gronden kunnen doen, zou niet gehouden zijn regalia aan het Gouvernement te betalen, en zoodoende zou de gansche zaak voor 20 jaar in de doos worden gedaan; voorwaar een zeer onaangenaam vooruitzigt voor de koloniale kas, maar alles behalve onaangenaam voor den heer John Godden. Dit is blijkbaar het nieuwe spinneweb dat thans geweven wordt, en dat de heer Chumaceiro het Gouvernement op klagenden toon smeekt niet te willen storen.

Na den rijkdom en de welgeslaagde ondernemingen van den heer Godden erg te hebben opgehemeld, zegt de heer Chumaceiro dat het kapitaal der *Aruba Phosphate Company* 72,000 gulden bedraagt (in werkelijkheid is het anderhalfmaal zoo groot) en merkt hij op dat dit niet genoeg is om de exploitatie op Aruba »zelfs op zeer kleine schaal" te beginnen. »Welke winst," vraagt hij, »is er met zulk een klein kapitaal te behalen?" Mag ik op mijne beurt vragen: hoe groot was het kapitaal van den heer Godden toen hij de werkzaamheden op Klein Curaçao begon? Hij was toen een arm en nederig mijnwerker (niet dat ik hem daarom minder acht). Het Gouvernement verlangde van hem geenerlei borgtogt. Men verzekert mij dat hij van een Agent te Londen 200 pd. leende om de exploitatie te beginnen, die hij in weinige jaren voltooide na een aanzienlijk vermogen te hebben verworven. Verhief de heer Chumaceiro zijne stem om het Bestuur van Curaçao in 1871 te waarschuwen geene gewigtige concessie, tegen een ongerijmd laag concessieregt, te verleenen aan een armen en onbekenden vreemdeling?

De sympathie van den heer Chumaceiro is zoo grenzenloos dat hij zijne providentiele zorg zelfs tot het rundvee op Aruba uitstrekt. Dynamiet- en kruidontploffingen zullen, naar hij plegtig verzekert, de arme dieren den doodschrik op 't lijf jagen, zoodat zij allen in vreeselijke ontsteltenis de vette weiden der Sierra Colorado zullen ontvlugten

en nooit meer worden weergezien. Welk een hartverscheurend tafereel! Het hongerige vee met gretige blikken naar het groene, welige gras starend zonder het te durven naderen uit vrees voor die akelige dynamiet- en kruidontploffingen! Een oogenblikje verademing, mijnheer CHUMACEIRO, bij al dat stout gezwets; gij weet zeer goed dat de Sierra Colorado een geheel kale rots is, en dat al ontplofte al het kruid in het Britsche Arsenaal, nog geen enkele geit van schrik derwaarts zou loopen. De gansche Sierra zou nog geen voeder voor één konijn opleveren. Iedereen in Curaçao doorziet de schandelijke intrigue door middel waarvan men deze kale rots van de *Gold Mining Co.* in bezit trachtte te krijgen, onder voorwendsel van daar «landbouw-ondernemingen» te willen beginnen

Gij hebt goed vertrouwen op uwe zaak, mijnheer CHUMACEIRO. »*Il y a des juges à la Haye*" zegt gij, en gij wilt, dunkt mij, daarmede te kennen geven dat de regters op Curaçao geen zier waard zijn. Maar als gij uw zaak komt te bepleiten, als gij spreekt van de schade aan den rijken oogst der benadeelde landbouwers toegebragt; van de ontsteltenis van het vee bij de schrikbarende ontploffingen; van het schraapzuchtig gedrag der *Gold Mining Co.*, en de providentiele zending van JOHN GODDEN om phosphorzure kalk te ontginnen en Curacao op de been te houden: dan heb ik medelijden met de inspanning die het den regters, hetzij op Curaçao, hetzij in den Haag, zal kosten om dien ernst te bewaren die aan hun verheven ambt past.

12 Februarij 1880. X.

De *Gold Mining Company* heeft het ongeluk gehad steeds zeer onhandige Agenten naar Curaçao en Aruba uit te zenden. Van Salomo's spreuk «spreken is zilver, zwijgen goud,»

verkozen zij, welligt omdat zij zooveel goud op Aruba hadden vergaard, steeds het eerste gedeelte.

Snoeven op alle mogelijke en onmogelijke begunstigingen was bij hen aan de orde van den dag. «Onze company krijgt de concessie in allen gevalle,» «de Gouverneur heeft bepaalde instructies om niemand dan ons de concessie te verleenen,» «de inschrijving geschiedt slechts om een prijs voor de company te maken, daarom heeft de Gouverneur per telegraaf bevel ontvangen om zich het regt tot het verleenen der concessie buiten inschrijving voor te behouden,» «de *Prime Minister* is onze advocaat geweest, hij zal wel zorgen dat wij de concessie zullen verkrijgen,» dit en veel meer van dien aard, dat wij zelfs niet wagen aan het papier toe te vertrouwen, werd op het einde van 1878 en in het begin van 1879 door de Agenten der Maatschappij op Curaçao rondgebazuind. Ja X wagen het zelfs zich schriftelijk op die kennis van instructies aan den Gouverneur te beroemen. «Het Koloniaal Bestuur handelde volkomen binnen de grenzen zijner bevoegdheid en IN STIPTE NALEVING VAN DE UIT NEDERLAND ONTVANGEN INSTRUCTIES.» X weten ons dus niet alleen te vertellen dat er instructies in het belang der Company uit Nederland verzonden zijn, maar beweren den juisten inhoud dier instructies te hebben gekend, anders zouden zij toch niet van STIPTE NALEVING kunnen spreken.

Het hinderde ons nationaliteits-gevoel aan de snoeverijen van de beambten der Company geloof te slaan. Wij hadden een te goeden dunk van onze Nederlandsche staatslieden, wier eerlijkheid door de Agenten der Company in een alles behalve gunstig licht werd gesteld, om hen een oogenblik zelfs van kwade trouw te verdenken. Het is waar, tot drie malen toe had de Regering in het Moederland in eene door den Kolonialen Raad vastgestelde verordening op het mijnwezen, zoodanige veranderingen

trachten te brengen, waardoor aan de *Gold Mining Company* een voorregt boven alle inschrijvers zou worden toegekend, maar die begunstiging schreven wij toe aan de pressie, die volgens het zeggen dierzelfde Agenten, op de Regering was uitgeoefend, doordien de gemagtigde van de Company op zijne audiëntien bij den Minister steeds door een der secretarissen van de Britsche Legatie vergezeld was. Dat gezelschap was er op berekend — wij bedoelen van de zijde der Company — om bij den Minister den indruk te maken, dat het de wensch der Engelsche Regering was, dat de Company op de eene of andere wijze zou worden bevoordeeld

Zonder dus juist aan kwade trouw te denken stond bij ons de overtuiging vast, dat de Company ten langen leste de concessie zou verkrijgen. Het was ons streven te zorgen dat dit niet *tegen een appel en een ei* zou zijn.

De Hooge Raad had uitgemaakt dat de *Gold Mining Company* hoegenaamd geen regt op de phosphorzure kalk van Aruba had. Over de regten van de concessie-houders, van de regtmatige bezitters van den grond waarin en waarop zich de phospborzure kalk bevindt, was volstrekt nog geen uitspraak gedaan: die regten waren dus nog in hun geheel.

Voor die concessie-houders of grondbezitters kon de vergunning tot de exploitatie der phosphorzure kalk, waarop zij vermeenden en nog vermeenen, ten volle regt te hebben, onmogelijk dezelfde waarde hebben als voor een wild vreemde, die daarop geen aanspraak hoegenaamd kon doen gelden, of als voor eene Company wier aanspraak geheel ongegrond was verklaard.

Hadde nu alleen de eigenaar van de geconcedeerde gronden — op dat oogenblik de heer A. MURRAY — een bod gedaan voor de vergunning, dan ware ongetwijfeld op de eene of andere wijze de Company met de concessie begunstigd voor den door den heer MURRAY aangeboden

prijs, en dat ware volstrekt niet de prijs die de zaak waard was voor hen die geen regt op de phosphorzure kalk konden doen gelden. Was het de bedoeling van het Koloniaal Bestuur *in alle gevallen* aan de *Gold Mining Company* of haren agent de voorkeur te verleenen, dan zou daarvoor hooger dienen betaald te worden dan wat de heer MURRAY *slechts ter vermijding van processen* wenschte te betalen. Het is volstrekt niet vreemd, dat hetzelfde artikel voor verschillende personen onder verschillende omstandigheden eene verschillende waarde heeft. Dit was ook hier het geval.

De heer MURRAY maakte bij zijne inschrijving het Bestuur opmerkzaam dat, door hem de concessie tegen den aangeboden prijs te verleenen — dien hij wist minder te zijn dan de prijzen door de heeren CREFT en anderen aangeboden, — de exploitatie dadelijk zou kunnen aanvangen en alle processen vermeden zouden worden.

De heer CREFT en anderen, die evenmin als de *Gold Mining Company* eenig regt op de phosphorzure kalk konden doen gelden, namen aan de inschrijving deel tegen den prijs dien het artikel hun als zoodanig waard was. Vermeende het Bestuur met het oog op de wenschelijkheid om alle regtskwestiën ten deze voor goed uit de wereld te helpen, het aanbod van den heer MURRAY te moeten aannemen, de aangeboden prijs was zoodanig dat zulks kon geschieden zonder de belangen van de koloniale kas te benadeelen. Wilde men de regten van de grondbezitters geheel over het hoofd zien, dan kon een der andere voorstellen worden aangenomen, maar dan zou de heer MURRAY tegen den concessie-verkrijger in regten zijn opgetreden. Ware deze laatste in het gelijk gesteld, hij zou aan de voorwaarden der overeenkomst voldaan hebben, ongetwijfeld op meer afdoende wijze dan tot hier toe door den tegenwoordigen concessie-verkrijger geschied is. Had de regter echter uitgemaakt dat de grondbezitter regt op de

phosphorzure kalk heeft, dan voorwaar zou de koloniale kas er niet zoo wel bij gevaren zijn als door het aannemen van het voorstel-MURRAY. X denken nu niet, dat de regts-actie van den eigenaar der geconcedeerde gronden door den heer CREFT niet op een eerlijke wijze zou zijn bestreden geworden; door zich in het geding te voegen kon de Regering er voor waken, dat ten deze op goede gronden zou worden regt gedaan.

Er was een derde weg, die kon worden ingeslagen: de concessie aan de *Gold Mining Company* te verleenen op de voorwaarden aangeboden door anderen. Wilde het Bestuur niet op eene te klaarblijkelijke wijze zijn voorkeur voor de Company toonen, dan zou het zich aan de hoogste inschrijving moeten houden, en niet aan het aanbod van den heer MURRAY. Daarom dan ook verschillende aanbiedingen.

X maken melding van een door ons aan het Gouvernement gespannen strik waarin het ons volstrekt niet gelukt is het Gouvernement te vangen. Geen strik is door ons aan het Gouvernement gespannen, integendeel door de manier waarop wij ten deze gehandeld hebben, heeft het Gouvernement van de *Gold Mining Company* of haren agent — want de heer SEWELL is een soort van agent van de Company — een beteren prijs kunnen bedingen dan het geval ware geweest, zoo de heer MURRAY alleen aan de inschrijving hadde deelgenomen.

De beeldspraak van de heeren X. overnemende, moeten wij echter volmondig verklaren, dat van dien gespannen strik of dat web veel waar is, doch dat het niet voor het Gouvernement bestemd was, maar wel voor de Company, die onnoozel genoeg was zich er in te verwarren. Zij had slechts voor *f* 8 — per ton ingeschreven, maar niet zoodra had zij vernomen dat er anderen waren die een hoogeren prijs er voor over hadden, of dadelijk was zij bereid, de concessie tegen dien veel hoogeren prijs te aanvaarden,

zegge driemaal hooger dan haar primitief aanbod. Voorwaar, wij mogen met zelfvoldoening op het gelukken van ons plan terugzien.

Nu spartelt zij wel om van haar verbindtenis af te komen, nu doet zij wel haar best om eene verlaging van concessieregt te verkrijgen, maar . . . . *c'est trop tard.* Niemand heeft haar gedwongen een prijs aan te nemen, dien zij niet betalen kan, niemand heeft haar genoodzaakt, na jaar en dag, dat zij gelegenheid te over had om zich van de uitvoerbaarheid der zaak te vergewissen, borgtogt te verstrekken dat de aangegane verbindtenis getrouw zal worden nageleefd.

Keurt men deze zaak meer dan eene oppervlakkige beschouwing waardig, dan zal men ten volle overtuigd worden dat er geene reden kan bestaan om aan den wensch tot verlaging van den concessieprijs gehoor te geven.

Nadat het den heer SEWELL niet gelukt was de Company tot stand te brengen waarvan wij op bladz. 28 onzer vorige brochure gesproken hebben met verwijzing naar Bijlage D. dier brochure, wendde hij moeite op Curaçao aan om op zijne beurt daar onschuldige vliegen en vliegjes in een door hem gesponnen web te lokken, en het gelukte hem. De *Aruba Island Phosphate Company, Limited,* gevestigd te *Londen*, werd in hare geboorte gesmoord. In hare plaats verrees de *Aruba Phosphaat Maatschappij,* gevestigd op *Curaçao.*

Deze Maatschappij, bekend met al wat er had plaats gehad, heeft zich vrijwillig aan de bepalingen der concessie onderworpen, is willens en wetens er toe overgegaan zich aan de speculatie te wagen.

Thans verlangt zij verlaging van het concessieregt. Waarom? Op welke gronden? Omdat zij de zaak niet winstgevend inziet? Maar waarom dan de concessie overgenomen?

De statuten der Maatschappij kunnen ons onderrigten op welke voorwaarden zij de concessie van den heer SEWELL — agent van de *Gold Mining Company* — heeft overgenomen.

Het eerste gedeelte van art. 4 dier statuten luidt:

«Het vennootschappelijk kapitaal bedraagt bij de oprigting twee honderd zes en twintig duizend gulden, in honderd dertien aandeelen van twee duizend gulden ieder. Van deze aandeelen verkrijgt CHARLES BRODIE SEWELL zes en vijftig aandeelen gelijk staande aan honderd twaalf duizend gulden, DIE ECHTER NIET GESTORT, DOCH GEACHT WORDEN DE WAARDE TE VERTEGENWOORDIGEN VAN DE CONCESSIE, WELKE DOOR HEM AAN DE VENNOOTSCHAP WORDT OVERGEDRAGEN.»

Door de Maatschappij werd dus bij hare oprigting, den 18 December 1879, de waarde der concessie, GELIJK ZIJ IS op een bedrag van f 112,000 gesteld! Den heer SEWELL werd aldus de helft van de te behalen winst verzekerd.

Reeds in de eerste dagen van Januarij 1880 bespeuren wij dat men er op uit is eene verlaging van het concessieregt te verkrijgen. In de *Curaçaosche Courant* van den 3 Januarij komt een overzigt over het jaar 1879 voor van de hand van den secretaris der Maatschappij — ofschoon niet in die hoedanigheid — en daarin leest men:

«Van de geconcedeerde gronden op Aruba is slechts eene lading als monster naar Europa gezonden. De exploitatie dier gronden belooft voor de koloniale kas een milde bron van inkomsten te zullen zijn. Het concessieregt is echter door mededinging zoo hoog opgevoerd, dat de uitvoer niet op zoo groote schaal zou kunnen plaats vinden, als zulks bij een lager regt het geval zou zijn. Het mislukken van den oogst in de meeste landen van Europa in het afgeloopen jaar, tengevolge van de zware regens gedurende de zomermaanden, oefent op den afzet van alle meststoffen een hoogst nadeeligen invloed uit.»

Niettegenstaande dien hoogstnadeeligen invloed rigt men toch eene Maatschappij op om de concessie over te nemen en verbindt zich al dadelijk alleen voor het overdragen dier concessie de helft van de te behalen winst uit te keeren.

Maar niet alleen dat de heer SEWELL zich de 50 pCt. van de winst wist te verzekeren, ook voor de belangen van de *Gold Mining Company* heeft hij gewaakt. Waarlijk, de heer SEWELL, ofschoon geen gesalarieerd agent, heeft de Company niet vergeten. Wel heeft hij het leeuwenaandeel voor zich bedongen, maar toch ook de Company bedacht. Dat is nobel!

Volgens 1a. *d* van art. 3 der Statuten bestaan de werkzaamheden der Maatschappij ook in «het sluiten en overnemen van contracten met en van de Aruba Island Gold Mining Company, Limited, of hare regtverkrijgenden of met en van eenig persoon of personen enz.»

In onze vorige brochure hebben wij aangetoond dat in de Algemeene Vergadering van de Gold Mining Company, gehouden te Londen den 20 Mei 1879 het aandeel der Company oorspronkelijk op $\frac{1}{3}$ bepaald tot op 25 pCt. is verminderd.

Bij gevolg, van de te behalen winst gaat eerst 25 pCt. voor de Company af, van de overblijvende 75 pCt. krijgt de heer SEWELL de helft, dat is 37½ pCt., zoodat de nieuwe Maatschappij evenzeer 37½ pCt. zal bekomen. En aan de aandeelhouders dezer Maatschappij is het uitsluitend regt gegund de fondsen te verstrekken! Geen wonder dat alle moeiten worden aangewend om eene vermindering van het concessieregt te erlangen. Wat aan de eene zijde wordt weggegeven, tracht men aan den anderen kant wederom binnen te krijgen. Zeer natuurlijk, maar mag het Koloniaal Bestuur zich in dien strik laten vangen? Zal het zich er in laten vangen?

Verdient de eerste vraag *ontkennend* beantwoord te worden,

waarlijk wij weten niet wat het antwoord op de tweede zijn moet. Er zijn ten deze zoo vele verkeerdheden geschied, de begunstiging van alles wat met de *Gold Mining Company* in verband staat was zoo in het oog loopend, de koloniale belangen worden op zulk eene eigenaardige wijze behandeld, dat er wel grond is voor de vrees dat ten nadeele van de koloniale kas aan de herhaalde aanzoeken en aandrang tot verlaging van het concessieregt ten laatste gehoor zal worden gegeven.

Op het einde van verleden jaar hield de *Gold Mining Company* te Londen eene vergadering voornamelijk met het doel om een voorstel te bekrachtigen waarbij de heer SEWELL gemagtigd werd het met hem aangegaan kontrakt aan de Aruba Phosphaat Maatschappij, gevestigd op Curaçao, over te dragen. Wilt gij lezer, het voornaamste motief kennen, dat dienst deed om de aandeelhouders in het voorstel genoegen te doen nemen?

«Tot nu heeft de Company veel tegenwerking ontmoet zoowel van de zijde der burgerij als van die der authoriteiten. Door Curaçaonaars, waaronder verscheidene leden van den Kolonialen Raad, aandeel in de zaak te geven, verbinden wij hen aan de Company, en bestaat er kans dat zij ons in ons pogen ter verkrijging van betere voorwaarden zullen steunen. Reeds is ons hunne medewerking toegezegd om het uitvoerregt op goud afgeschaft te krijgen.» (Zie Bijlage B.)

Hebben wij regt vrees te koesteren, dat door de deelneming van zoo vele leden van den Kolonialen Raad aan de nieuwe Maatschappij het algemeen belang voor het particulier belang zal moeten wijken?

De Secretaris staat niet alleen in zijn strijd voor verlaging van het concessieregt. X zijn het geheel en al met hem eens. Ook zij wijden een warm woord aan deze aangelegenheid. Zij verhalen ons dat de concessie eene verlaging van het regt toelaat, maar vreezen dat het Koloniaal

Bestuur niet ligt tot dien wijzen stap zal overgaan. Eilieve, is er dan een artikel in het kontrakt waarbij bepaald wordt dat het Gouvernement in zekere omstandigheden het concessieregt zal moeten of mogen verlagen? Als partijen het eens zijn heeft het Gouvernement tegenover den medekontraktant ongetwijfeld het regt wijziging in de bestaande voorwaarden te brengen, maar een Gouvernement heeft met iets meer dan met het belang van den medekontraktant te rade te gaan, er is iets dat men algemeen belang noemt, dat niet uit het oog mag worden verloren.

Als een Gouvernement een kontrakt sluit, dan behoort het gewaarborgd te zijn voor de getrouwe nakoming van dat kontrakt *onder alle omstandigheden*, onvoorziene niet medegerekend; maar, zijn marktfluctuatiën als onvoorziene omstandigheden te beschouwen? Moest het Gouvernement van het verschil in prijs dat het artikel kan bedingen, afhankelijk zijn, dan ware het beter in het geheel geen kontrakt aan te gaan en de exploitatie voor eigen rekening te doen geschieden. Zoo eene verlaging van den marktprijs verlaging van het concessieregt moet medebrengen, dan zal voorzeker verhooging van den marktprijs verhooging van het concessieregt dienen ten gevolge te hebben. Welnu, sedert het aangaan van het kontrakt met den heer Sewell is de phosphorzure kalk in prijs gestegen, ergo.....

X beweren dat de heer Godden zich in der tijd van de concessie voor Klein Curaçao tot den Gouverneur om verlaging heeft gewend en dat deze werd toegestaan, en zweren bij alle heiligen in den kalender, dat zij gelooven dat niemand anders dan wij daartoe het verzoek deden, en toch wagen wij het thans — in onze vorige brochure — tegen eene verlaging van het concessieregt ten behoeve van de Arubiaansche onderneming te velde trekken.

Deze geheele *tirade* is van het begin tot het einde *on-*

waar, wij zeggen niet *leugen* en *lastertaal* gelijk X doen. Door ons is geen verzoek van dien aard opgesteld, de heer GODDEN heeft geene verlaging gevraagd, de Gouverneur heeft geene verlaging toegestaan. Het tegendeel is waar; toen op de meest onbillijke wijze door den Gouverneur in vereeniging met den Kolonialen Raad een uitvoerregt ook op de phosphorzure kalk van Klein Curaçao werd vastgesteld en aldus het concessieregt met meer dan een dubbel bedrag werd verhoogd, toen protesteerde de heer G. tegen die onbillijkheid — dat protest werd door ons opgesteld — en toen verklaarde zich de Gouverneur bereid een verzoek aan de Regering in het moederland tot verlaging van het concessieregt met kracht te ondersteunen, doch de heer GODDEN weigerde ten stelligste dusdanig verzoek te doen. Hij ontkende het regt van het Koloniaal Bestuur om een aangegaan kontrakt ook langs indirekten weg eigendunkelijk te wijzigen, en wilde door eene verlaging van het concessieregt aan te vragen, niet medewerken tot bekrachtiging van een beginsel dat hij als gevaarlijk en onregtvaardig beschouwde. Hij betaalde steeds het volle concessieregt en het zeer hooge uitvoerregt, het laatste onder reserve zijner regten, die hij welligt ter eeniger tijd zal doen gelden. Hij verkoos dien weg boven het transigeren met zijne beginselen.

Intusschen kan deze valsche mededeeling van de heeren X ten bewijze strekken hoe zij met de waarheid weten om te springen. Zelfs al zweren zij bij alle heiligen van den kalender, verdienen hunne woorden geen vertrouwen.

Dan, het is X niet genoeg eene verlaging van het concessieregt voor de Maatschappij te bepleiten en daarvoor tot min edele middelen hun toevlugt te nemen, neen, zij moeten meer doen, zij zullen trachten het Gouvernement tot een wijzen stap over te halen, waardoor voorzeker de heer G. zedelijk gedwongen zal worden de werkzaamheden op Santa Barbara geheel en al te staken. Hoe minder

phosphorzure kalk door anderen naar Europa wordt aangevoerd, hoe beter voor de Maatschappij. De groote toer gewaagd, welligt gelukt het. Het uitvoerregt door den heer G. voor phosphorzure kalk van Santa Barbara betaald, wordt uiterst gering genoemd, en dan gaan de heeren X voort de volgende les op staathuishoudkundig gebied ten beste te geven. «De belasting behoorde evenredig te zijn aan de voordeelen door de Gouvernementen verleend, en Curaçaosche Phosphorzure kalk kon zeer wel een uitvoerregt van 10 shillings per ton dragen. Ik meen (lees, *wij meenen*) dat de Regering bij eene vorige gelegenheid deze methode van herstel heeft toegepast, welligt zal zij dit nogmaals doen.» Hoe lief, hoe naief van de heeren X. Hartelijken dank voor uw goeden wil.

Sedert 1828 werd Curaçao een vrijhaven verklaard. Inkomende en uitvoerregten waren er sedert dien tijd vreemd. Wel wordt er een regt van één percent op de waarde van ingevoerde goederen geheven, maar onder den naam van patentregt, en daarbij dient de invoer slechts als maatstaf tot heffing van dat regt — en wij vermeenen een allezins billijke maatstaf, — een inkomend regt is het niet. Uitvoerregten werden eerst voor eenige jaren vastgesteld, toen de heer G. phosphorzure kalk op partikuliere gronden had ontdekt en er ook sprake was van ontdekking van koper. Dadelijk eene verordening in het leven geroepen, waarbij inbreuk werd gemaakt op het vrijhaven-stelsel, maar de onderneming van den heer G. moest immers op de een of andere wijze getroffen worden. Dat dit en niets anders het doel was, blijkt ten duidelijkste. Een uitvoerregt van 8% werd vastgesteld op phosphorzure kalk en koper, maar zout, dividivi, oranjeschillen, huiden, geitenvellen en zoo vele andere artikelen die van Curaçao worden uitgevoerd, bleven vrij. — Wij zwijgen van koffij, cacao en andere artikelen die slechts doorgevoerd worden en in geen geval aan eenig regt

dienen onderworpen te worden, daardoor zou de doorvoerhandel zich geheel verplaatsen. — Alleen de onderneming van den heer G. moest een nieuwe bron van inkomsten voor Curaçao openen. Dat is de wijze waarop men daar wetten maakt.

De phosphorzure kalk waarop het uitvoerregt wordt geheven, wordt op partikuliere gronden gevonden. Dezelfde verordening, waarbij het uitvoerregt van 8% wordt vastgesteld, bepaalt de waarde van het artikel op *f* 35 per ton, zoodat *f* 2.80 per ton betaald wordt.

De heeren X verlangen dat regt meer dan te verdubbelen, in plaats van *f* 2.80 moest het op tien shillings, dat is *f* 6.— gebragt worden.

Wij hadden ons dezen keer liefst bij de kwestie over de Arubiaansche phosphorzure kalk bepaald, waarmede de onderneming op Santa Barbara eigenlijk niets te maken heeft, maar de heeren X hebben het goedgevonden, dit balletje op te werpen, wij kunnen niet minder dan het trachten op te vangen. Daarvoor is het noodig de argumenten te onderzoeken, die zij bijbrengen om hun wensch ingang te doen vinden.

«De belasting behoort evenredig te zijn aan de voordeelen door de Gouvernementen verleend.» Een allezins juist beginsel, een Balzac waardig. Maar, *please*, welke toepassing vindt het in dit speciaal geval? Of heeft het maar dienst moeten doen om het publiek zand in de oogen te strooijen? Met betrekking tot Santa Barbara heeft het Gouvernement den heer G. volstrekt geene voordeelen verleend. Die plantage is, gelijk gezegd is, partikulier eigendom, de heer G. heeft dan ook bij den aanvang der werkzaamheden volstrekt geene vergunning gevraagd om tot den uitvoer te mogen overgaan, en bij het Koloniaal Bestuur is het ook volstrekt niet opgekomen, dat zulk eene vergunning vereischt zou zijn. Slechts over de wijze van heffing van het uitvoerregt en de ligplaats der sche-

pen werd met het Koloniaal Bestuur het een en ander overeengekomen, maar al de daardoor veroorzaakte kosten, — en zij zijn vele en zeer hoog, — worden door de onderneming betaald. Den regel van de heeren X. « dat de belasting evenredig behoort te zijn aan de voordeelen door het Gouvernement verleend,» op ons geval toepassende, zou het resultaat zijn dat de heer G. niets, hoegenaamd niets behoorde te betalen, althans tot zoo lang de overige artikelen, die van Curaçao worden uitgevoerd, aan geen uitvoerregt onderworpen zijn. Maar, werpt men ons welligt tegen, die artikelen kunnen geen uitvoerregt verdragen, phosphorzure kalk wel. «Valsch», is ons wederwoord, op de overige eilanden der kolonie betalen zij wel uitvoerregt, alleen op Curaçao niet, omdat men daar zoolang er geen sprake was van de phosphorzure kalk van den heer G., het beginsel van vrijhaven met hand en tand wilde vasthouden.

«De Curaçaosche phosphorzure kalk kan zeer goed een uitvoerregt van 10 shillings per ton dragen.» Welken maatstaf zouden X. voor de heffing hunner belasting wel willen bepalen? Op den voet van de bestaande verordening 8 pCt.? Dan stellen zij de waarde van de phosphorzure kalk *op Curaçao* op *f* 75 per ton. Wij zeggen op Curaçao, want X. zullen toch niet verlangen, dat de waarde in Europa als maatstaf zal genomen worden; dan toch zou ook op de vrachtpenningen — ongeveer *f* 20 per ton — assurantie, commissie enz., uitvoerregt dienen betaald te worden. Of willen zij de waarde op *f* 60 per ton gesteld hebben en den heer G. tien per cent laten betalen? (Meer dan tien per cent zal toch wel niet in hunne bedoeling liggen?) *Eh bien,* wij hebben wel geen volmagt van den heer G., maar durven ons toch sterk te maken den heeren X. al de phosphorzure kalk die zich op Santa Barbara bevindt tegen *f* 60 per ton aan te bieden. Ja, welligt zouden wij ons tegen iets minder laten vinden, maar altijd

tegen kontante betaling en met behoorlijke garantie. In dat geval zal de heer G. het voorgesteld uitvoerregt van *f* 6 volgaarne voldoen. Eene uitmuntende gelegenheid voor den heer SEWELL om eene Limited Company op te rigten, waarbij hij dan weder de helft van de winst voor zich kan bedingen, natuurlijk zonder inleg van eenig kapitaal; en zoo hij ons, op den voet van de *Gold Mining Company* 25 pCt. weet te bezorgen, als belooning dat wij hem het denkbeeld aan de hand hebben gegeven, — dit zal toch wel ongeveer al de verdienste van de Company in betrekking tot de Arubiaansche zaak zijn, — dan beloven wij . . . ja wat? nimmermeer een woord ten nadeele van de goede en brave Company te reppen, al hare tekortkomingen uit ons geheugen te wisschen, X. zich ongestoord te laten verlustigen in hare verheerlijking.

X. meenen, dat «de Regering bij eene vorige gelegenheid deze methode van herstel heeft toegepast, welligt zal zij dit nogmaals doen.» Bij die vorige gelegenheid werd die methode toegepast met betrekking tot de Gouvernements-gronden van Klein Curaçao, voor welker ontginning het Gouvernement concessie had gegeven, en zulks slechts voor een bepaald aantal jaren. Maar hier staan wij niet voor gronden aan het Gouvernement toebehoorende, terwijl de heer G. omtrent deze volstrekt aan geen tijd verbonden is. O, hoe gelukkig zouden de heeren X. zijn, zoo zij het Koloniaal Bestuur konden overhalen de verhooging van het uitvoerregt vast te stellen. Zij kennen den heer G. te wel om niet te weten, dat hij dan ten eenemale met de verscheping zou ophouden, en welk een welkome gelegenheid zou dat voor de Maatschappij zijn om haar artikel aan de markt te brengen.

Maar neen, zoo snugger zijn X. niet. Als wij het door hen zoo geprezen middel op de Aruba-concessie toepassen, zullen wij bespeuren welk een slechte dienst zij hun eigen zaak bewezen hebben.

De exploitatie van de phosphorzure kalk van Aruba is door het Gouvernement verleend op gronden, die niet de eigendom zijn van de Maatschappij aan welke die exploitatie vergund is, maar — in strijd met onze zienswijze — door het Gouvernement en klaarblijkelijk ook door de Maatschappij geacht worden nog tot het publiek domein te behooren. Dus wij verkeeren met betrekking tot die gronden en die concessie in het geval door de heeren X gesteld: «de belasting behoort evenredig te zijn aan de voordeelen door de Gouvernementen verleend.» Toen het Koloniaal Bestuur de concessie tegen ongeveer *f* 23 per ton verleende, dacht het, in verband met de verordening op den uitvoer, voor zijn phosphorzure kalk ongeveer $\frac{2}{3}$ van de op Curaçao geschatte waarde voor zich te bedingen; nu komen X en vertellen dat het artikel ten minste *f* 60 waarde heeft, dus zou de Maatschappij *f* 40 als concessieregt moeten betalen, bijaldien eene wijziging in de waarde eene wijziging in het concessieregt dient ten gevolge te hebben. Maar, eischt het Gouvernement niet te veel door $\frac{2}{3}$ der geschatte waarde voor zich te bedingen? Vrijwillig heeft de heer Sewell en later de Maatschappij die voorwaarde niet alleen aangenomen, maar zelf voorgesteld; vrijwillig heeft de Maatschappij de waarde van de concessie onder die voorwaarde op *f* 112000 geschat. Het is waar, het aanbod was gedaan en het kontrakt aangegaan met de gedachte «*Zalig zijn de bezitters*, laat ons de zaak maar eenmaal hebben, dan zullen wij het wel klaar spelen.» Het zou echter eene onvergeeflijke zwakheid van het Koloniaal Bestuur zijn op die wijze met zich te laten spelen.

Wij moeten met betrekking tot dit punt nog op eene anomalie wijzen. De heffing van het uitvoerregt op de verschillende eilanden der kolonie is niet gelijk. Wij bepalen ons thans tot Curaçao en Aruba. Op beide eilanden wordt de waarde van de phosphorzure kalk op *f* 35 geschat,

maar op Aruba wordt slechts 3 pCt. van die waarde als uitvoerregt geheven, op Curaçao 8 pCt. Wat mag toch wel de reden voor dat verschil zijn? De beide eilanden liggen slechts enkele uren van elkander verwijderd, de toestanden zijn dezelfde en toch heeft dezelfde Koloniale Raad beide verordeningen vastgesteld. Wij weten hieraan geene andere oplossing te geven, dan dat men, bij de vaststelling van de verordening voor Curaçao, slechts den heer G. en de winsten door hem op Klein Curaçao behaald op het oog had, terwijl men bij de behandeling van die voor Aruba gedachtig was aan de bepaling van het kontrakt Isola ons door X medegedeeld: »Het Gouvernement neemt op zich om in overleg met den concessionaris de onderneming der Company zooveel mogelijk te beschermen en aan te moedigen.»

Hierin moet verandering komen; onder gelijke omstandigheden kan niet langer op twee zoo nabij gelegen eilanden onder één en hetzelfde Bestuur staande, zulk een verschillend regt geheven worden. En daar het met het oog op het bestaande kontrakt met de Aruba Phosphaat Maatschappij eene onbillijkheid, ja een onregt zoude zijn het uitvoerregt op dat eiland, althans wat dat artikel aangaat, in het minst te verhoogen, moet men van zelf tot het voorstel komen de verordening op de heffing van het uitvoerregt op het eiland Curaçao met die van Aruba op gelijken voet te brengen en dus van 8 pCt. op 3 pCt. of wel van *f* 2.80 op *f* 1.05. Mogen wij de verwachting koesteren dat ten minste aan dezen zoo allezins billijken eisch zal worden tegemoet gekomen, of zal ook deze tot de *pia vota* blijven behooren?

De heeren X zeggen, dat terwijl in 1878 de kwestie der phosphorzure kalk op Aruba nog onbeslist was, het Gouvernement schrijver dezes een wenk gaf om met de *Gold Mining Company* eene schikking te treffen. Ook de Company ontving gelijken wenk en haar agent verklaarde zich »uit eerbied voor de wenschen van het Gouvernement

bereid aan dien wenk gevolg te geven, mits de Gouverneur die tot scheidsregter in de zaak der concessie van de *Gold Mining Company* was benoemd, de voorwaarden wilde vaststellen.» Ter beantwoording van X op dit punt konden wij volstaan met te verklaren, dat wij met het oog op het door hem aangehaald artikel der concessie: »Het Gouvernement neemt op zich IN OVERLEG MET DEN CONCESSIONARIS de onderneming zoo veel mogelijk te beschermen en aan te moedigen,» minder met een beslissing van «haar eigen scheidsregter» ingenomen waren, die zich toch bij kontrakt verbonden had de onderneming zooveel mogelijk te beschermen en aan te moedigen. Maar wij hebben andere punten ter wederlegging van X.

In de eerste plaats dan, het is niet waar dat het voorstel gedaan of de wenk gegeven werd toen de zaak omtrent de phosphorzure kalk nog onbeslist was. Hoe men zoo in het gezigt der feiten de waarheid kan te kort doen, verklaren wij niet te begrijpen. De wenk werd volgens de heeren X in 1878 gegeven; het arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden waarbij de kwestie van de phosphorzure kalk op Aruba ten nadeele van de *Gold Mining Company* beslist was, dateert van den 1sten Julij 1877. (Zie *Weekblad van het Regt* nº. 4119.) Wat te denken van zulk eene waarheidsliefde?

Is het wonder dat de Company, de in het ongelijk gestelde Company, zich dadelijk bereid verklaarde om zich aan de scheidsregterlijke beslissing te onderwerpen? Alle hoop was verloren, en daar kwam onverwachts een wenk als een lichtstraal nieuwe hoop opwekken. Een drenkeling grijpt zelfs de zwakste stroohalm, hoeveel te meer zulk een stevigen tak als „een eigen scheidsregter."

Niettegenstaande het bij ons vaststond dat een compromis met de Company eene onmogelijkheid zou blijken, kunnen wij X toch geruststellen dat wij den heer G. niet in het duister nopens den gouvernementelen wenk hebben

gelaten. Wij hebben dien heer het gebeurde getrouw medegedeeld, maar ons onthouden een woord ter aanbeveling er bij te voegen, evenmin als wij het hem hebben afgeraden. Het eerste konden wij niet, het tweede wilden wij niet doen. De heer G. draalde niet lang met ons zijn besluit mede te deelen. Hij wenschte niets hoegenaamd met de Company te maken te hebben. En wilt gij weten waarom niet? Wij zullen het u zeggen, maar verdenkt ons later niet dat wij de Company kwaadgezind zijn; wij zullen ons bij feiten houden.

De heeren X hebben goedgevonden ons met betrekking tot de Company te beschuldigen van leugens en lastertaal, van *suppressio veri* en SUGGESTIO FALSI. De beschuldiging is even kras als gemakkelijk ter neer gesteld; maar is zij waar?

Wij dagen X uit, een enkele onwaarheid, de minste laster, eenige verkeerde voorstelling of tekortkoming aan de waarheid in onze geheele brochure met betrekking tot de *Gold Mining Company* aan te toonen. Ja toch, wij bekennen schuldig te zijn, PECCAVI. Omtrent den toestand der Company hebben wij niet de geheele waarheid gezegd, wij hebben een gedeelte der waarheid verzwegen, het verwijt van *suppressio veri* is op ons van volle toepassing. *Pecado confesado tiene siete anos de perdon.*

Wij hebben niet gezegd dat de Company geene middelen heeft onbeproefd gelaten om de vroegere mede-eigenaren van de gronden op Aruba over te halen den heer G. ontrouw te worden en hem het grootste onregt aan te doen, welke middelen echter op de eerlijkheid en goede trouw dier mede-eigenaren schipbreuk leden. Wij hebben verzwegen, dat de finantiële toestand van de Company van dien aard was, dat de heer G. zijn goeden naam in Engeland op het spel zou zetten door in eenige betrekking met de Company te staan. Wij hebben niet gewezen op de verschillende kontrakten door de Company aange-

gaan met allerlei personen, met het doel om haar ellendig bestaan eenigzins te rekken. Wij hebben de bewijzen niet bijgebragt van de manoeuvres die in het werk werden gesteld om uit de hoop op verkrijging van het regt tot exploitatie van de phosphorzure kalk op Aruba, geld te slaan. Wij hebben voor ons gehouden hoe vele malen de aandeelhouders met de «*most sanguine hopes*» op het winnen van het proces gevleid werden om nieuwe leeningen te doen gelukken. Wij hebben vergeten te melden, dat de heer SEYMOUR een aandeelhouder der Company, een of meermalen met geld heeft moeten bijspringen om te voorkomen, dat de meubelen van het kantoor der Company in beslag zouden worden genomen. Dat tot het voeren van het proces pandbrieven op toekomstige winst moesten worden uitgegeven; dat de werklieden op Aruba soms weken, ja maanden op betaling van hun karig loon moesten wachten; dat zij met bons in plaats van met gereed geld werden uitbetaald, welke bons in dusdanig discrediet waren geraakt dat zij dikwijls zelfs niet voor 50 pCt. bij de beambten der Company zelve in betaling werden aangenomen; — ziet, deze en dergelijke feiten zijn de *suppressio veri* waaraan wij ons hebben schuldig gemaakt.

Maar met een enkele daad zullen wij alles wederom goed maken. Aan het slot dezer brochure (Bijlage C) deelen wij de notulen mede van eene Algemeene Vergadering van de *Gold Mining Company*, gehouden te Londen den 23 Julij dezes jaars, gelijk die voorkomen in het *Supplement to the Mining Journal* van den 31 Julij 1880 Om onzen Ierschen tegenstander het volle genot van die mededeeling te laten smaken, geven wij het stuk in zijn origineel. Daaruit zal blijken dat al wat wij over den toestand der Company gezegd hadden, verre beneden de waarheid is gebleven. Het voorstel werd toch gedaan en eenparig aangenomen om een nieuwe leening aan te gaan voor pd. st. 25,000 *with a preferential right to dividends at*

the rate of 25 *pct. per annum.* Eene maatschappij die geld opneemt tegen 25 pCt. per jaar is voorwaar wel te vergelijken met een stevig gebouwd en goed gehumeurd ambachtsman die onverschillig blijft onder de vuistslagen van zijn klein, vinnig vrouwtje. En waartoe moet dat geld dienen? Om de werkzaamheden op Aruba met kracht door te zetten? Neen, de president zegt het ons, met naieve waarheidsliefde. *This Company is in debt in round figures about* pd. st. 20,000! Blijft, zoo de leening à pari gelukt, nog pd. st. 5,000, die wel verzwolgen zullen worden door onkosten aan de leening verbonden en achterstallige salarissen van leden der directie, die in jaren niets of bijna niets genoten hebben. De geheele manoeuvre komt hierop neder: aan vriendjes en zich zelven het geleende af te betalen om arme luidjes het geld uit den zak te kloppen, neen, omgekeerd, arme luidjes het geld uit den zak kloppen, om zich zelven en vriendjes af te betalen. Daarom aandeelen van pd. st. 1 met vooruitzigt op een jaarlijksche winst van 25 pCt.; zoo loopt de arme ambachtsman, die niet zoo naauw onderzoekt als een groote geldschieter, er zoo gemakkelijk in! Die naamlooze maatschappijen hebben veel op haar geweten.

Wie zal het den heer G. euvel duiden, dat hij van een compromis met dusdanige Company niets wilde weten?

Op welke gronden had het vergelijk moeten steunen? De Company had van haren kant haar vermeend, door den Hoogen Raad ontkend regt en haar slechten naam ingebragt, en daartegenover zou de heer G. c. s. hebben moeten stellen; 1°. de gronden waarop zich de phosphorzure kalk bevindt; 2°. hun regt op de phosphorzure kalk, waaromtrent geen arrest of eenige uitspraak hoegenaamd ten hunnen nadeele bestaat; 3°. hun ontdekkingsregt dat toch ook wel eenig gewigt in de schaal zal leggen, en 4°. het groot kapitaal voor de exploitatie vereischt, dat dan wel op wat meer dan *f* 112,000 ware berekend. Het

is waar tegen het verstrekken van het kapitaal door den heer G. zou de Company bereid zijn geweest de administratie op zich te nemen, maar ook daarmede was de heer G. niet gediend. De directeuren zouden hooge salarissen genoten hebben, boekhouders, secretarissen en klerken zouden reden van tevredenheid gehad hebben, agenten wel betaald zijn geworden, maar de eigenlijke werkkrachten, zij die de zaak winstgevend hadden kunnen maken, zij waren met een kluitje in het riet gezonden. Dit is de wijze waarop men bij de exploitatie van de goudmijnen op Aruba te werk ging en daarom zijn de resultaten dan ook zoo gunstig geweest. De Company wist niet het werk op den waren prijs te stellen, daarvan krijgen wij een nieuw bewijs in hetgeen X. schrijven: «Ik zou (lees *wij zouden*) het op verbeurte van eene zware boete op mij (*ons*) durven nemen binnen weinige maanden 50 man te vinden, die dit eenvoudig werk tegen 500 pond 's jaars even goed als de heer G. zouden verrigten, ja zelfs, zonder iets aan zijne mogelijke bekwaamheden te kort te doen, nog beter en goedkooper.»

Het is de oude geschiedenis, het ei van Columbus; eenmaal de zaak voor oogen, kan een ieder het nadoen. De phosphorzure kalk is ontdekt, de werken zijn aangelegd, een pasgeboren kind zou het ook gedaan hebben. Evenwel, het verdient opmerking, dat, niettegenstaande zoovele mijnwerkers, ingenieurs en aardkundigen als voor rekening der Company op Aruba zijn geweest, ja op dezelfde gronden waar zich de phosphorzure kalk bevindt, geen enkele onder hen iets van dien aard gevonden heeft, voor en aleer de heer Gravenhorst het hun heeft aangewezen. Ja, zelfs niet nadat de heer Godden de phosphorzure kalk op Klein-Curaçao had ontdekt en over de geheele Kolonie een guano-epidemie ontstond, is het bij de Agenten van de Company opgekomen, dat de zoo gewaardeerde stof zich in hunne onmiddelijke nabijheid

bevond. Zulke mannen zijn zelfs voor minder dan £ 500 bij menigte te krijgen.

Wanneer de termijn, waarvoor het kontrakt-Isola is aangegaan, verstreken is, of wanneer vóór dien tijd de Company den weg van alle vleesch is gegaan, zullen wij den heer G. trachten over te halen, ook eens zijne kennis en krachten op Aruba aan de goudmijnen te wijden en het zal ons volstrekt niet verwonderen, zoo de uitkomst dan geheel anders zal blijken te zijn, dan die door de Company verkregen.

De heeren X verwijten ons, dat wij den heer G. aanbidden. Waarom? Omdat wij zijne verdiensten jegens onze Kolonie erkennen? Omdat wij ons best doen, het valsch licht dat men op hem tracht te werpen door waarheid te doen vervangen? Omdat wij zijne zaak, die wij billijk en regtvaardig achten, met alle kracht die in ons is zoeken te verdedigen? Omdat wij ons door geene beloften hebben laten overhalen om zijne zijde te verlaten, hoe prachtig die beloften ook waren?

Als des heeren G. *legal adviser* gedurende meer dan negen jaren met zijn vertrouwen vereerd, hebben wij hem leeren kennen als een werkzaam man, die weet wat hij wil en wil wat hij weet, een man vol energie, die zich door geene moeijelijkheden laat afschrikken, om langs den geoorloofden weg zijn doel te bereiken, een man gelijk wij slechts weinigen op Curaçao hebben, ofschoon wij ze zoo zeer behoeven. Zoolang hij de eenige is, die iets van belang in onze Kolonie ondernomen en uitgevoerd heeft, zullen wij voortgaan, ondanks alle hatelijkheden die men ons naar het hoofd moge slingeren, hem de eer toe te brengen, die hem zoo ruimschoots toekomt. Den Keizer geven wat des Keizers is, mag geene vergoding genoemd worden, het is de pligt van elk regtgeaard mensch, die zich niet door eigenbelang en ijverzucht wil laten verblinden. Door zijne ontdekking heeft de heer

G. een nieuw leven in een bijna dood ligchaam gebragt, de hoop op eene betere toekomst voor Curaçao weder doen herleven.

Dat de heer G. niettegenstaande dat alles vele vijanden heeft is ongelukkig zeer natuurlijk. Zijn systeem is de werklieden die hij bezigt goed en ruim te betalen, niet minder goed en ruim voedsel te verschaffen. Dat mishaagt de groote meerderheid der Curaçaosche plantage-eigenaars en daarvandaan dat men alles aanwendt om hem in zijne ondernemingen te dwarsboomen. »Ter oorzake van G. moeten wij onze arbeiders nu meer betalen», is eene klagte, die wij menigmaal hebben moeten aanhooren en die dan gewoonlijk werd opgevolgd door een reeks van scheldwoorden, hatelijke insinuaties en de meest leelijke beschuldigingen aan zijn adres. Ja, heeft men niet eens als een loopend vuurtje het nieuws verspreid, dat de heer G. in Europa een Roomsch-Katholiek priester vermoord had, om aldus de arbeiders, meest allen, zoo niet allen, tot de R. K. godsdienst behoorende, van hem af te trekken?

En daar wij op dien weg niet meegaan, geen ja en amen zeggen op zulke valsche aantijgingen, worden wij gezegd den heer G. te aanbidden. Zoolang men voortgaat door alle slinksche wegen zijne regten te kort te doen, zullen wij 't ons ten pligt rekenen de waarheid voor een ieder open en bloot te leggen.

De heeren X schijnen er den heer G. een grief van te maken dat hij slechts met een kapitaal van 200 p. St., en dat nog wel geleend, in korten tijd een dubbel fortuin in de kolonie vergaard heeft, terwijl de Company tonnen schats verteerd heeft en slechte zaken maakt. *A qui la faute?* De heer G. heeft een dubbel fortuin gemaakt met iets dat op Curaçao ten eenemale onbekend was, hij heeft voor zich en anderen schatten ontdekt en daarvan de voordeelen getrokken, niemand hoegenaamd benadeeld, maar velen, zeer velen bevoordeeld. De Company heeft

met een groot kapitaal, met de beste vooruitzigten, met de kennis dat er goud op Aruba is, niets kunnen uitrigten, voor zich geen voordeel weten te behalen, anderen daarin verhinderd. Naar het ons voorkomt sluit de balans niet gunstig voor de Company. Van de bekentenis van X dat de heer G. met weinig middelen groote uitkomsten verkregen heeft, nemen wij acte, en bouwen daarop onze bewering, dat hij ook voor Aruba *the right man at the right place* ware geweest; dat hem dan ook én in het belang der bevolking van Aruba én in dat der koloniale kas de concessie ter ontginning der phosphorzure kalk op de gronden toen ter zijner naam staande, had dienen verleend te worden. Zoo die concessie in der tijd hem verleend ware geworden, dan zouden er reeds duizende en duizende tonnen zijn uitgevoerd, honderdduizende guldens aan de koloniale kas ten goede gekomen. En thans? sedert Januarij 1879 is de concessie verleend aan den heer Sewell, nog slechts ééne lading heeft Aruba verlaten!

Het wordt tijd dat wij ons wat bekrimpen om eenige bladzijden te wijden aan de behandeling van de kwestie omtrent het regt dat de concessionarissen der gronden te Aruba, op de zich daar bevindende phosphorzure kalk kunnen doen gelden. Uitvoerig hebben wij dat punt in onze vorige brochure behandeld en zoo lang onze argumenten niet wederlegd zijn, mogen wij ze als afdoende beschouwen. Wij hebben ten deze op verre na nog niet al ons kruid verschoten, maar zullen onzen voorraad zorgvuldig bewaren tot tijd en wijle ons een nieuwe aanval tot verdediging dwingt.

Slechts hier en daar hebben X in onze verschansing een bres trachten te schieten; wel zijn zij afgetrokken zonder hun doel te bereiken, maar de voorzigtigheid en een goede krijgskunde eischen toch van ons, dat wij de aangevallen punten nazien en ze zoo mogelijk wat versterken.

Wij schrijven X na: «Gouverneur de Rouville vaardigde de verordening uit van Mei 1867 onder welke de heer Godden zijne zoogenaamde landbouw-concessies verkreeg. Deze ordonnantie bepaalt UITDRUKKELIJK dat concessies worden verleend voor «landbouw-ondernemingen,» en dat alle regten van mijn-ontginning worden voorbehouden en alleen door eene andere concessie kunnen worden verkregen.»

Zoo vele woorden, zoo vele onjuistheden, zoo vele onwaarheden. De heer G. verkreeg noch landbouw-concessies noch *zoogenaamde* landbouw-concessies; de ordonnantie door den Gouverneur de Rouville in het leven geroepen bepaalt volstrekt niet dat concessies worden verleend voor «landbouw-ondernemingen;» bij die ordonnantie wordt het regt op de mijnen niet voorbehouden en evenmin bepaald dat de ontginning slechts door eene andere concessie kan worden verkregen.

Als Bijlage F. hebben wij in onze vorige Brochure de verordening op de uitgifte in eigendom en pacht van publieke gronden in de kolonie Curaçao medegedeeld; eene verwijzing daarnaar zal voldoende zijn om de ongegrondheid van de beweringen van X in het helderst daglicht te stellen.

Die verordening bepaalt volstrekt niet tot welk einde de afstand van gronden in concessie geschiedt, evenmin als bepaald wordt tot welk einde de afstand in eigendom plaats heeft. Alleen art. 5 zou men kunnen beweren, doelt op landbouw, maar dat artikel spreekt slechts en bij uitsluiting van VERHURING, HUUR-CONTRACT en in geenen deele van concessie. Zoo de heeren X ons konden bewijzen dat ***huur-contract*** en ***concessiebrief*** synoniem zijn, dan zouden zij ***eenig*** regt hebben, maar nooit om te zeggen dat de ordonnantie ***uitdrukkelijk*** bepaalt dat de concessies tot dat einde worden verleend. Maar, huur-contract en concessie-brief zijn twee gansch verschillende zaken, en

in de beperking van de regten der huurders zien wij juist een argument te meer voor de niet-beperking van de regten der concessie-houders.

Art. 2 bepaalt wel dat onder afstand van gronden niet begrepen wordt de bevoegdheid om mijnen en groeven onder den beganen grond aan te leggen, *zullende geen eigenaar van gronden daartoe bevoegd zijn, dan na verkregen vergunning van het bestuur*, maar tusschen dit en het voorbehoud van de mijnen, waarvan X spreken, is een hemelsbreed verschil. Bij *voorbehoud* zou de Regering het regt hebben over die mijnen en groeven, zelfs kleigroeven, TEN GUNSTE VAN ANDEREN te beschikken, terwijl bij de zoo even medegedeelde redactie dit niet het geval is. De eigenaar mag wel geen mijnen of groeven aanleggen zonder nadere vergunning — geen concessie — maar het Gouvernement kan die vergunning aan niemand anders dan aan hem geven.

Ons artikel, ja de geheele verordening, maakt geen verschil tusschen eigenaar en concessionaris; voor beiden zijn dezelfde bepalingen in de verordening opgenomen; beiden worden op ééne lijn gesteld.

Sedert de invoering van de verordening van 1867 zijn onder het Bestuur van denzelfden Gouverneur DE ROUVILLE uit kracht der verordening groote uitgestrektheden gronds op Bonaire gelegen, bij openbare inschrijving of op publieke veiling, verkocht geworden. De eigenaren van die gronden mogen daar ook geene mijnen of groeven aanleggen, zelfs geene kleigroeven; zij mogen ook geene steenen doen springen, zonder vergunning van het Bestuur; maar zouden de heeren X willen beweren, dat de eigenaren, die duizende guldens voor die gronden betaald hebben, zullen moeten dulden dat vreemden van eene vergunning van het Bestuur voorzien, op hunne gronden komen om de daar aanwezige klei weg te graven, steenen te doen springen, de welligt eenige waarde van hun

eigendom weg te halen? De eigenaren dier gronden hebben wel reden tot dankbaarheid aan de heeren X voor deze interpretatie; wij zouden echter niemand aanraden in eene Maatschappij die zich de exploitatie dier gronden tegen den wil der eigenaren voorstelde, een koperen cent te steken, want wij gelooven niet dat er een enkele regter gevonden zou kunnen worden die zulk eene wetsuitlegging zou durven onderschrijven, eene dusdanige onregtvaardigheid begaan. En wanneer de eigenaren van gronden tot die lijdzaamheid niet verpligt zijn, dan kan het naar letter en geest der wet de concessionaris ook niet zijn, daar de wet geen verschil tusschen den een en den ander maakt.

«Eenige maanden later, aldus gaan X voort, verleende Gouverneur DE ROUVILLE de concessie ISOLA (thans in handen van de *Gold Mining Co.*) en gaf aan ISOLA onder zekere voorwaarden het regt om op de gronden, hetzij in *eigendom* of *concessie* bezeten, te delven; en nu wil de heer CH. ons wijsmaken dat Gouverneur DE ROUVILLE en zijn Procureur-Generaal in December 1867 geheel en al de ordonnantie vergeten waren door hen in Mei uitgevaardigd, — dat zij in Mei aan de landbouw-concessionarissen een regt van ongestoord bezit hadden verleend en nu in December aan ISOLA het regt toekenden om hen daarin te storen." De heer CH. wil niemand iets wijs maken. Hij wenscht slechts naar zijn beste weten de zaak die hem is toevertrouwd, te verdedigen; hij doet dat met open vizier en geeft de ernstige gronden op waarop zijne overtuiging steunt. Hij waagt het de argumenten van zijn tegenpartij flink onder de oogen te zien en neemt zijn toevlugt niet tot laffe aardigheden om de aandacht van de hoofdzaak af te trekken.

Met allen eerbied voor de groote kennis van de heeren X durven wij toch beweren, dat zij de verordening van Mei 1867 volstrekt niet verstaan; of zouden wij hen

moeten verdenken het publiek willens en wetens om den tuin te leiden?

De verordening bedoelde volstrekt niet eene definitie te geven van hetgeen met afstand in eigendom of concessie bedoeld werd. Neen, vroegere wetten, koninklijke besluiten en ministeriele beschikkingen hadden de bedoeling genoegzaam duidelijk gemaakt, een dertigjarig gebruik liet omtrent die bedoeling volstrekt geen twijfel. Die verordening werd slechts in het leven geroepen om de wijze te regelen, waarop de afstand in eigendom, concessie, huur of erfpacht zou mogen geschieden. Dit en dit alleen is de *portée* van de verordening van 1867, gelijk een ieder die niet door eigenbelang verblind is, volgaarne zal erkennen.

De heeren X vertellen ons nu, dat de concessie Isola in strijd zou zijn met het regt der concessionarissen voor landbouw, gelijk wij dat regt opvatten. «In Mei geven zij, de Gouverneur de Rouville en de Procureur-Generaal, aan de landbouw-concessionarissen een regt van ongestoord bezit en in December kennen zij aan Isola het regt toe hen daarin te storen.» Niet alzoo, wij ontkennen ten stelligste dat dusdanig regt aan Isola werd gegeven. De tekst van art. 5 der concessie Isola luidt: »Daar waar het Gouvernement zich het regt heeft voorbehouden op de mijnen onder de aan ingezetenen van Aruba in eigendom of in concessie afgestane gronden, heeft de concessionaris het regt, enz.» Nu hebben wij daar zoo even gezien, dat bij gronden krachtens de verordening van 1867 in eigendom of concessie afgestaan, het Gouvernement zich het regt *niet* heeft voorbehouden, maar slechts bepaald heeft dat de eigenaren van dat regt geen gebruik mogen maken zonder zijne toestemming of vergunning. Art. 5 van het kontrakt heeft geene toepassing op gronden na Mei 1867 afgestaan; bij den vroegeren afstand van gronden had zich én volgens de wet én vol-

gens de concessiebrieven het Gouvernement dat regt voorbehouden, en voor die gronden was art. 5 in het kontrakt opgenomen.

»Daar waar zich het Gouvernement het regt heeft voorbehouden op de mijnen onder de aan ingezetenen van Aruba in eigendom of in concessie afgestane gronden, zijn de woorden van art. 5 van toepassing. Die woorden toonen ten duidelijkste aan dat er ook gronden in eigendom, en ook in concessie, zijn afgestaan, *«waar»* zich het Gouvernement dat regt niet heeft voorbehouden. Welke zijn die gronden? Die welke na Mei 1867 in eigendom of concessie werden afgestaan, is het eenig redelijk antwoord dat op deze vraag kan gegeven worden.

Maar gesteld er bestond strijd tusschen de regten aan de *landbouw*-concessionarissen en aan Isola verleend wat dan nog? Is het niet meer gezien, dat de grootste regtsgeleerden, — en wij voorzeker zullen op de verdiensten van Mrs. de Rouville en Beaujon niets afdingen, — eene verkeerde toepassing aan eene door hen zelven ontworpen wet hebben gegeven? Bij de grootste geleerden treft men niet zelden de meest onverklaarbare dwaling aan.

Wij durven volhouden, — zonder ons daarom te vermeten een oogenblik zelfs de gedachte te voeden, dat wij, wat onze regtskennis aangaat, in de schaduw van die mannen kunnen staan, — wij durven volhouden, dat zoo de concessie Isola uit kracht van de verordening van Mei 1867 is verleend, de Gouverneur en de Procureur-Generaal bepaald gedwaald hebben. Het is ons echter niet gebleken, dat er tusschen het een en ander eenig verband bestaat

Wij houden er van de gronden op te geven waarop onze overtuiging steunt en waar wij van een mogelijke dwaling bij zulke mannen durven gewagen, zijn wij dit wel verpligt.

De verordening waarvan sprake, voert ten titel: »Verordening op de uitgifte in eigendom of pacht van publieke gronden in de Kolonie Curaçao.» Is nu bij het kontrakt ISOLA — als Bijlage G komt dat kontrakt in onze vorige brochure voor — eenige grond in eigendom of pacht uitgegeven geworden? Voorzeker neen Kunnen de gronden waarop ISOLA bij art. 5 van het kontrakt regt van ontginning verleend wordt — ook de aan ingezetenen van Aruba IN EIGENDOM afgestane gronden, — als publieke gronden beschouwd worden? Voorzeker neen. Kan men zich dan ook bij het kontrakt ISOLA op de Verordening van Mei 1867 beroepen? Voorzeker neen.

Er is meer. Art. 2 der Verordening verbiedt hen aan wie gronden zijn afgestaan, zonder vergunning van het Bestuur, mijnen en groeven, ook kleigroeven daaronder begrepen, aan te leggen. Dit is alles wat de Verordening van 1867 omtrent MIJNEN zegt. Nu weten wij dat uit suikerriet rum, uit mout jenever, ja zelfs uit aardappelen een gemeene soort *Irish Whisky* kan worden gedistilleerd, maar om uit dat art. 2 het regt voor het Bestuur te willen afleiden om aan derden bevoegdheid te verleenen tot iets waartoe de eigenaar ZONDER VERGUNNING niet mag overgaan, komt ons wat al te sterk voor.

Elke beperking van een regt moet in den meest strikten zin worden opgevat. Art. 2 der verordening is eene beperking van het regt van eigendom, het *strictissima interpretatione* vindt hier zijne toepassing. De Verordening verbiedt den eigenaar slechts het aanleggen van mijnen enz. *zonder vergunning van het Bestuur*; het verleenen van het regt daartoe aan derden, zou eene uitbreiding van dat verbod zijn, eene handeling in strijd met alle gezonde regtsbeginselen.

»Welke was de bedoeling, gelijk Mr. RAMAER ongetwijfeld zou vragen, van de verordening van 1867? De heer CH. was indertijd zeer ingenomen met het duister gebruik

door Mr. RAMAER van dit argument in het proces tusschen het Gouvernement en de *Gold Mining Co.* gemaakt. Het zal hem zeker niet zeer behagen wanneer hij hetzelfde argument, en met veel meer regt tegen hem ziet aangevoerd.» Een bewijs te meer dat de heeren wel eens aan begripsverwarring lijden. Bij de behandeling van het proces tusschen het Gouvernement en de *Gold Mining Co.* was er sprake van de uitlegging van een kontrakt, en voor dat geval zijn de artt. 1359 tot 1368 van het Curaçaosch Burg. Wetboek geschreven. De regelen voor de uitlegging van een kontrakt voorgeschreven, kunnen niet altijd bij de uitlegging van een wet dienst doen; dit was ook niet de wil van den wetgever.

De bedoeling van partijen is bij de uitlegging van een kontrakt van overwegenden invloed. «Indien de bewoordingen eener overeenkomst voor onderscheiden uitleggingen vatbaar zijn, moet men veelal nagaan welke de bedoeling der handelende partijen geweest zij, dan zich aan den letterlijken zin der woorden binden.» Ook bij de toepassing van wetten zal men op den geest dier wetten acht slaan, maar daar waar de letter in strijd met dien geest is, zal voorzeker niet van de letter mogen afgeweken worden. Bovendien, de bedoeling van partijen, meestal enkele personen, is veel gemakkelijker na te gaan dan die van de wetgevende magt, wier leden meermalen verschillende, dikwijls geheel strijdige motieven voor de aanneming derzelfde wet hebben. Dit in het algemeen. Deze regel op ons geval toepassende, behoeven wij dan ook niet beducht te zijn voor de vraag: wat was de bedoeling van den wetgever? Die bedoeling moest in de wet zijn neergelegd of daaruit voldoende blijken.

Men denke nu niet, dat wij die BEDOELING zoo zeer vreezen en daarom op het verschil tusschen de uitlegging van kontrakten en wetten gewezen hebben, gelijk van wege de *Gold Mining Co.* indertijd op het verschil

tusschen de uitlegging van kontrakten en concessiën gewezen werd, toen de bewering werd volgehouden, dat artt. 1359 tot 1368 niet op concessiën van toepassing waren, geheel en al uit het oog verliezende, dat hare concessie door een kontrakt is opgevolgd en door dat kontrakt beheerscht wordt.

Reeds in onze vorige brochure hebben wij die bedoeling onder de oogen gezien, en uit de omstandigheid dat de Verordening 1867 No. 4 slechts enkele dagen na No. 3 werd in het leven geroepen, het verband tusschen die beide Verordeningen aangewezen en uit dat verband de bedoeling des wetgevers trachten aan te toonen. Bij Verordening No. 3 werd het verbod van gouddelving voor het publiek opgeheven en die gouddelving — bepaaldelijk met betrekking tot Aruba — voor een ieder opengesteld. Verordening No. 4 werd kort daarop in het leven geroepen, ten eerste om de wijze te regelen waarop de uitgifte van publieke gronden in eigendom en pacht voortaan zou moeten geschieden, en verder, om het tot dien tijd bestaan hebbend voorbehoud van het Gouvernement op de mijnen te doen vervallen en daarvoor in de plaats te stellen de bepaling, dat de eigenaar der gronden voortaan slechts eene vergunning behoeft om tot de ontginning over te gaan. Wij vragen op onze beurt: is het te veronderstellen, dat de Gouverneur de Rouville en de Procureur-Generaal op den 11 April eene verordening zullen uitvaardigen waarbij de gouddelving op Aruba voor een ieder wordt opengesteld, terwijl zij binnen eene maand eene andere verordening in het leven roepen, waarbij den eigenaren van gronden hetzelfde regt ontzegd wordt? Zou de geheele Koloniale Raad tot deze tegenstrijdige bepaling hebben medegewerkt? *Risum teneatis amici.*

De heeren X. komen met iets geheel nieuws voor den dag. »*De concessies waarvan sprake, zijn nergens te vinden.*

Misschien zijn zij wel in zee gelegen." De gronden van de Concessiën Nos. 1082, 1083, 1084, 1085, 1089, 1090 en 1091 zijn door den Gouvernements-landmeter opgenomen en gemeten, door hem aan belanghebbenden aangewezen, die ze daarop ter goeder trouw in bezit hebben genomen en ter voldoening aan de bepalingen der verordening, ingevolge aanwijzing van denzelfden Gouvernements-landmeter, ze behoorlijk omheind hebben. Gedurende meer dan zes jaren heeft het Koloniaal Bestuur grondbelasting op die gronden in rekening gebragt, en werd die grondbelasting behoorlijk voldaan. Ook het regt op de overdragt van eigendom werd bij verwisseling van eigenaren meer dan eens door belanghebbenden aan de koloniale kas betaald, en nu zou men willen beweren dat die gronden niet bestaan, dat zij misschien ergens in de zee te vinden zijn? *Nous verrons.*

De heeren X. wenschen de dagteekening te weten van de door ons medegedeelde missive van Mr. RAMAER, welke missive ons aanleiding heeft gegeven den heer G. aan te raden in de Aruba-zaak te treden, zoomede de dagteekening van den aankoop der gronden door den heer G., «want kwaadwilligen verzekeren dat die aankoop inderdaad geschied is lang voor dat die missive geschreven was»

Grooter bewijs van de onbeschaamdheid van de heeren X. is niet denkbaar. Onbeschaamdheid? . . . Het woord is onwillekeurig onze pen ontvloeid, maar oordeel lezer, of wij het mogen doorhalen, hoezeer ook geneigd geen onvertogen woord ter neer te stellen.

De dagteekening van de missive van Mr. RAMAER, 16 Augustus 1872, is aan het hoofd dier missive geplaatst, te vinden op bladzijde 34 onzer brochure, terwijl wij op de vorige bladzijde vermeld hebben dat het kontrakt tusschen den heer G. en zijne vennooten in deze zaak in 1874 werd aangegaan. De eigenlijke aankoop der gronden door den heer G. had eerst einde 1875 plaats. Wij ver-

langen niet op ons woord geloofd te worden, maar kunnen er op wijzen, dat de concessiebrieven van de voormelde gronden dagteekenen van einde 1873 en begin 1874. Dus niet alleen, dat de heer G. niet in deze zaak getreden is vóór de bedoeling van de autoriteiten omtrent de uitlegging van de concessiebrieven te kennen, maar wat veel meer zegt, de door ons bedoelde concessiebrieven werden uitgegeven nadat het Gouvernement verklaard had wat het door die brieven verstond. De missive van den heer RAMAER, aan den Gouverneur gerigt, werd door dezen officieel aan den Gezaghebber van Aruba gezonden; wij mogen dus wel aannemen, dat de Gouverneur, die na deze missive gronden in concessie heeft uitgegeven, dus ook de reeds aangehaalde gronden daarmede bedoeld heeft, AFSTAND VAN GRONDEN IN EIGENDOM, ofschoon dan ook eenigzins beperkt en voorwaardelijk.

«Maar het is aan den Procureur-Generaal om te beslissen wat regtens is; dat is de pligt der Geregtshoven, *caveat emptor.*» Regt zoo, heeren X., wij zullen dit alleszins juist beginsel niet betwisten en hebben dan ook nooit het tegendeel beweerd. Door de mededeeling van de missive van Mr. RAMAER wilden wij slechts aantoonen, wat de bedoeling van den concessiegever was, geenszins den Procureur-Generaal regtsmagt toekennen. Wij schreven dan ook op bladz. 35: «Wij wisten thans wat door het Gouvernement onder afstand in concessie verstaan werd. Wij gingen echter verder en onderzochten of het door den heer Procureur-Generaal vooropgestelde beginsel wel juist was.» Waarom dat onderzoek, indien wij de leer waren toegedaan dat de Procureur-Generaal te beslissen had wat ten deze regtens is?

De heeren X vertellen ons verder «dat Mr. RAMAER een andere en latere missive heeft geschreven, waarin hij met de meeste duidelijkheid zijn oordeel tegen de door de landbouw-concessionarissen beweerde regten heeft

uiteengezet. De heer Ch. kent die missive. Mag ik (lees *mogen wij*) vragen, waarom hij deze niet gepublieeerd heeft? Mag de heer Ch. op zijne beurt vragen hoe de heeren X zoo bepaald weten, dat hij deze missive kent? Zijn die heeren X dan zoo naauw aan hem verbonden, dat zij precies op de hoogte zijn van de stukken die hij kent? Of is hem de missive in kwestie ook door een der heeren X vertoond of gegeven, en wist hij de delicatesse niet te waarderen die den heer Ch. dwong geen melding te maken van een stuk dat hem in het geheim werd medegedeeld? Kan het niet zijn, dat de heer Ch. niet bij magte was die missive te publiceren, omdat hij welligt wel gezien en gelezen, maar er geen afschrift van genomen had? Deze zijn slechts eenige conjecturen, die bewijzen, dat, *al kenden wij de bedoelde missive*, er goede redenen konden bestaan, waarom wij onzen lezers de kennisneming dier missive moesten onthouden.

Maar, zoo die missive bestaat en de heeren X zoo bepaald weten, dat het oordeel van den heer Ramaer tegen onze zienswijze zoo duidelijk in deze is uiteengezet, dan mag het ons wel verwonderen, dat zij hunne redeneringen niet met den inhoud dier missive staven. Hoeveel beter ware het niet geweest, in plaats van een courant te vullen met laffe aardigheden en *would be humour*, ons met een enkele pennestreek, met een eenvoudig: «Nader oordeel van Mr. Ramaer over de landbouw-concessies» den doodsteek te geven. Het publiek hadde dan een meer duidelijke uiteenzetting der zaak gekregen en niet zoo een slechten dunk van de wijze waarop te Curaçao kritiek uitgeoefend wordt.

Indien dat nader schrijven van den heer Ramaer bestaat en de heeren X mogten het eens in hun belang oordeelen het te publiceren, dan beloven wij zonder dralen de daarin aangevoerde argumenten te ontleden, altijd zoo er onder gevonden worden die niet reeds in

onze vorige brochure wederlegd zijn, want — ook dit slechts als conjecture — wij konden, zonder van de missive gewag te maken, evenwel de daarin voorkomende argumenten aan een naauwkeurig onderzoek hebben onderworpen.

Zij dit alles echter hoe het wil, in de zitting van den Kolonialen Raad van Januarij 1878 heeft Mr. RAMAER, ondervoorzitter van dien Raad, zich geschaard aan de zijde van hen, die niet aan de *Gold Mining Co.* maar wel aan de zoogenaamde landbouw-concessionarissen bij de inschrijving de voorkeur wenschten gegeven te zien. Wel werd bij de discussiën door Z.E.A. op de wenschelijkheid van een compromis tusschen de verschillende belanghebbenden gewezen (hij kende den financielen toestand der Company niet, anders hadde hij wel begrepen, dat zulk een compromis onmogelijk was), maar bij de stemming ging hij met de meerderheid mede, niettegenstaande hij wel vooraf zal geweten hebben, dat bij niet aanneming van de wijziging door den Minister in de Verordening voorgesteld, deze door den Gouverneur niet tot wet zou worden verheven.

De autoriteiten op Curaçao schijnen niet zoo zeker van hun goed regt en ons onregt overtuigd te zijn, als de heeren X het willen doen voorkomen. Immers zoo het Gouvernement meende dat de zoogenaamde landbouwconcessies niets meer bedoelden, dan het regt om op de afgestane gronden voor een zekeren tijd den landbouw uit te oefenen, dan had het ongetwijfeld voortgegaan aan hen die om zulke concessies vroegen, die op den ouden voet te verleenen.

Op bladz. 42 van onze vorige brochure hebben wij den tekst medegedeeld van de concessiebrieven gelijk die sedert 1867 in gebruik kwamen en ook uitgereikt werden voor de gronden thans ten name van de «*Alliance Phosphate Company*» staande, vroeger door den heer G. bezeten.

Op de aanvrage voor gronden *in concessie* worden niet langer *concessiebrieven* uitgereikt, maar gaat het Gouvernement met den aanvrager een kontrakt van huur en verhuur aan. Als Bijlage D. deelen wij zulk een kontrakt mede.

Gaan wij dat kontrakt na, dan bespeuren wij:

1°. dat de afstand in huur geschiedt TOT WEDEROPZEGGENS TOE, dat wil zeggen, dat het Gouvernement het regt heeft ten eenigen tijd, wanneer het zulks verkiest, de gronden weer naar zich toe te trekken en daarover in allen deele te beschikken;

2°. dat bepaald uitgedrukt wordt dat de huur wordt aangegaan «ten einde den landbouw uit te oefenen»;

3°. dat er een uitdrukkelijke bepaling in is opgenomen, »dat de huurder nimmer eenig regt zal kunnen doen gelden op de delfstoffen, welke nu of later op of in die gronden mogten worden aangetroffen.»

Dat luidt anders dan de bepalingen van art. 2 der Verordening van Mei 1867 en de inhoud van de concessiebrieven sedert 1867 uitgegeven. Wij durven dan ook beweren, dat de regten van de houders dier concessiebrieven veel uitgestrekter zijn dan die van de huurders. Ware dat niet het geval, eene wijziging van het geheele systeem van uitgifte van gronden ware ten eenenmale overbodig en geen bewijs van het doorzigt onzer autoriteiten.

Er is echter meer. Het huurkontrakt werd voorafgegaan door een Gouvernementsbesluit, waarvan wij hierachter, Bijlage E, den tekst mededeelen. In dat besluit is de volgende overweging zeer opmerkenswaardig en verdient wel met wat vetter lettersoort onder de aandacht van de heeren X gebragt te worden:

„Gelet dat door het Bestuur, in overleg met den Raad van Bestuur, is bepaald dat voorloopig geen gronden op Aruba in concessie zullen worden afgestaan."

Waarom, vragen wij, waarom dat besluit? Omdat het

Bestuur der Kolonie met ons het gevoelen deelt dat afstand van gronden *in concessie* gelijk staat met afstand van gronden in eigendom; omdat het weet dat die afstand aan geen tijd verbonden is en niet kan herroepen of opgezegd worden; omdat het gevoelt dat die afstand niet beperkt is tot de uitoefening van landbouw; omdat het overtuigd is, dat de concessionaris wel regt heeft op de delfstoffen in of op den afgestanen grond aangetroffen; omdat het begrijpt, dat door den afstand der gronden in eigendom of concessie, die gronden opgehouden hebben tot het publiek domein te behooren.

Die verandering van concessiebrieven in kontrakten en dat besluit zijn voor ons dan ook van groote beteekenis; wij zien daarin een stilzwijgende erkenning van al onze regten.

Vreemd mag het heeten dat niettegenstaande dit alles het Gouvernement toch de concessie tot ontginning van de phosphorzure kalk op reeds afgestane gronden aan anderen heeft verleend. Het Gouvernement ons onze regten betwistende, had ons niet zulk een geducht wapen in handen moeten geven als zijne eigen erkentenis van ons goed regt. Wilde het zich voor het vervolg voor struikelen behoeden, dan had het stilzwijgend alle uitgifte van gronden op Aruba moeten staken, maar niet den weg inslaan dien het thans heeft ingeslagen. «Voorloopig» tot tijd en wijle het ware uitgemaakt of onze beweringen juist waren, had des noods een onthoudingspolitiek kunnen gevolgd worden, geen politiek van vrees en zwakheid, van hinken op twee gedachten getuigende.

Als het Bestuur overtuigd ware van zijn goed regt om de mijnen enz. aan anderen dan aan de houders der zoogenaamde landbouw-concessies te vergunnen, dan ook flinkweg voortgegaan met het afstaan van die zoogenaamde landbouw-concessies. Was het van het tegendeel overtuigd of koesterde het zelfs slechts twijfel — en dat is

toeh het minste dat wij tussehen de regels van het huurkontrakt en het hesluit mogen lezen, — dan heeft het meer dan onverantwoordelijk .gehandeld de gelegenheid te laten voorbijgaan om het zoo gunstig voorstel van den heer MURRAY aan te nemen.

Die politiek van wijfeling, dat versehil tusschen denken en handelen is eene Nederlandsche Regering onwaardig, voert onze gedaehten onwillekeurig naar *Sierra Morena*, is niet geschikt om bij landzaat en vreemdeling ons *prestige* te handhaven.

Onze lezers die het geduld hadden ons tot hiertoe te volgen, zullen wel hebben opgemerkt, dat wij nog geen enkel woord aan de inleiding van het stuk van de heeren X gewijd hebben, en toch wij worden daarin zoo belagehelijk gemaakt, zoo menige hatelijkheid wordt ons daarnaar het hoofd geworpen. Alvorens persoonlijke feiten te behandelen wilden wij de zaak, die ons is opgedragen, regt laten wedervaren, en daarom hebben wij dat gedeelte van het stuk van X voor het laatst bewaard. Zoo onze lezers ons hier niet volgen willen, het is ons onversehillig; wij willen die inleiding niet stilzwijgend voorbijgaan omdat wij op nieuw gelegenheid zullen hebben, bewijzen van de waarheidsliefde van de heeren X te leveren.

Aan het hoofd van hun stuk plaatsen zij den titel van onze broehure, ten minste, aldus traehten zij het publiek diets te maken. Zij hadden ergens de aardigheid omtrent MORRISON's Pillen gelezen en zwoeren dadelijk bij alle heiligen van den Kalender dat die te pas of te onpas zou worden bijgehaald. Dat kon eehter niet gesehieden zonder onzen titel te verminken, maar wat komt er dat op aan? «De natuurlijke hulpbronnen van DE KOLONIE Curaçao» heet ons werkje, en daar het eiland Aruba tot die kolonie behoort, hadden wij het volste regt ook de phosphorzure kalk van Aruba te bespreken. Het is waar, wij

hebben aan dat onderdeel van ons onderwerp vele bladzijden gewijd, maar de reden daarvoor is op bladz. 57 voldoende uiteengezet. De heeren X. hebben goed gevonden de woordjes «*de kolonie*» uit onzen titel te schrappen, en hebben dus bij het neerstellen hunner pen, nog vóór zij een woord van zich zelven schreven, eene valschheid begaan. Als men van «Curaçao» spreekt, denkt men alleen aan het eiland van dien naam, en dan ware onze titel onjuist gekozen; nu evenwel geeft onze brochure niets anders, niets meer, maar ook niets minder dan de titel belooft

De heeren X. noemen ons de gesalarieerde agent van den heer G., voorzeker met de edele bedoeling bij het publiek wantrouwen tegen ons schrijven op te wekken. Zij komen te laat. Wij zijn er aan gewoon onze argumenten met personaliteiten beantwoord te zien, het is ons niet vreemd door onze tegenstanders met hatelijke insinuatiën mishandeld te worden. Bij het zamenstellen onzer brochure wisten wij dat die taktiek niet zou uitblijven en daarom schreven wij op bladz. 7: «Wij beginnen met op den voorgrond te stellen, dat wij ten deze belanghebbenden zijn,» op bladz. 18 zeggen wij, «dat het bij ons een punt van overweging had uitgemaakt voor den heer G. te intervenieeren» op bladz. 33 dat wij «in 1874 met den heer G. naar Aruba gingen om de voorwaarden vast te stellen» enz., terwijl uit het op blz. 78 voorkomend protest blijkt in welke hoedanigheid wij in de zaak betrokken zijn. Wij beschouwden onze openhartigheid als een bewijs van eerbied voor het publiek en tevens als een waarborg voor onze onpartijdigheid en niet-vooringenomenheid. Wij dachten daardoor ook dat zoeken naar min edele beweegredenen van ons schrijven te doen ophouden.

Slechts weinige schrijvers zijn er, naar wij meenen, die bij het .onderwerp dat zij behandelen niet een of ander

belang hebben, niet velen echter die de openhartigheid hebben het te erkennen. Wij vreezen niet in het minst een naauwkeurig onderzoek van al het door ons medegedeelde en behandelde en daarom hebben wij geen oogenblik geaarzeld op den voorgrond te stellen dat wij belanghebbenden zijn.

Vooral anonieme schrijvers moesten zich wachten met dusdanige aanmerkingen voor den dag te komen, daar het publiek toch geregtigd is tot de verdenking dat achter het masker der anonimiteit erger dan een *gesalarieerd agent* verborgen is. Trouwens de stijl van de heeren X. toont ten overvloede aan dat die verdenking niet misplaatst is.

De bewering van X. dat wij de gesalarieerde agent van den heer G. in Europa zijn, is buitendien onjuist. Als praktizijn bij het Hof van Justitie der Kolonie Curaçao zijn wij sedert de komst van den heer G. op Curaçao voor hem werkzaam geweest en hebben als zoodanig salaris genoten. Ook de behandeling van de Arubazaak werd ons door den heer G. opgedragen. Die gronden zijn thans aan de *Alliance Phosphate Company, Limited*, gevestigd te Londen, overgegaan, en als zoodanig staan wij *tot haar* in betrekking. Dat wij onze diensten niet *pro deo* presteren, is een bewijs van de gegoedheid der Maatschappij.

Wij zijn echter niet naar Europa gekomen om de belangen der Maatschappij voor te staan. Onze werkkring breidt zich niet verder uit dan tot onze Kolonie; en slechts weinigen op Curaçao die niet weten, dat onze reis naar Europa een geheel ander doel had. Wij houden er volstrekt niet van geheel persoonlijke feiten, waarbij het publiek hoegenaamd geen belang heeft, in het openbaar te behandelen, maar toch moeten wij met nog een enkel woord bij dit punt stilstaan.

In het begin van 1879 verlieten wij Curaçao, niet als

Mr. G.'s agent, o neen, wij waren toen zoo ziek, dat wij als zoodanig een armzalig figuur hadden gemaakt. Meer dan een jaar waren wij lijdende geweest op eene wijze die alle beschrijving te boven gaat, onze spraak was belemmerd, wij verkeerden in een voortdurenden staat van beving, ondragelijke pijnen folterden ons, wij bragten bange dagen en rustelooze nachten door; ieder die ons zag, had diep medelijden met ons. De geneeskundigen onder wier behandeling wij waren, zagen slechts heil in eene reis naar Europa, waar wij onder de behandeling van specialiteiten konden komen. Menigeen die ons zag vertrekken, twijfelde of wij ooit de plaats onzer bestemming zouden bereiken, maar wij bereikten die en gesteld onder de behandeling van Dr. DE LA MAR van Amsterdam, die de goede diensten van Professer STOKVIS inriep, die op zijne beurt ons naar Dr. GUIJE, mede te Amsterdam, verwees, gelukte het aan de vereenigde pogingen van deze drie bekwame geneeskundigen, ons in korten tijd onze gezondheid te hergeven. Op Curaçao had men ons aangeraden onze genezing in Frankrijk te zoeken, maar dank God, Nederland heeft kundige mannen genoeg, dan dat men tot den vreemde zijn toevlugt behoeft te nemen.

Zoo deze bladzijden onder het oog onzer weldoeners mogten komen, laten zij dan in deze openbare erkenning hunner verdiensten, een blijk van onze opregte dankbaarheid zien.

Ziet, deze uiting van ons gevoel, stemt ons tot zachtmoedigheid en zal den heeren X. ten goede komen.

Na ons herstel werd ons aangeraden eenigen tijd in Europa te verblijven, ten einde onze krachten, door een uitgebreide regtspraktijk uitgeput, terug te erlangen. Gedurende dit ons verblijf, deed zich ten gevolge van het voorstel van GUZMAN BLANCO om Curaçao aan te koopen, de gelegenheid voor, het Nederlandsch publiek met eenige

Curaçaosche aangelegenheid bezig te houden. Ware het niet om deze omstandigheid, wij hadden welligt het stilzwijgen bewaard, maar thans bragt ons het eene onderwerp tot het andere en bespraken wij ook de kwestie van de phosphorzure kalk van Aruba, en wij zijn openhartig genoeg om hier bij te voegen dat de kosten van de uitgave omtrent deze aangelegenheid door voornoemde Maatschappij bestreden werden. Wij dachten de gelegenheid gunstig, en de Maatschappij was van hetzelfde gevoelen, om het Nederlandsch publiek opmerkzaam te maken op de onbillijkheid en onregtvaardigheid die tegen haar op Curaçao begaan waren, om aan te toonen dat bij eene goede regeling van het mijnwezen, de kolonie Curaçao niet langer een lastpost voor Nederland behoefde te zijn.

De adder zuigt vergif uit dezelfde bloemen waaruit de bij honig vergaart; de kwaadwillige bespot de daden, die door een weldenkend mensch geprezen worden. De heeren X. bespotten de hulp door ons verleend, toen er brand in een der eigendommen van den heer G. was ontstaan. Tot nu toe is de oorzaak van dien brand onbekend, ofschoon er in der tijd wel gegevens waren om aan opzet te denken. Toen de brand uitbrak bevond zich de heer G. op verscheidene uren afstands van de plaats. Personen die onze betrekking met den heer G. kenden, kwamen ons mededeelen dat er brand was uitgebroken en wij dachten het onzen pligt voor zijne belangen te moeten waken, te moeten medewerken aan het blusschen van den brand. Niet zoodra was de Kommandant van Z. M. Marine in de wateren van Curaçao, de kapitein ter zee Boneval Faure, in kennis gesteld dat er brand was uitgebarsten, — iets zoo vreemd op ons eiland, dat er geen brandweer, geen brandspuit, geen brandassurantie bestaat, — of hij zond een aantal zijner onderhebbende officieren en manschappen met de noodige brandspuiten aan wal om hulp te verleenen. Dank die tijdige hulp en allezins goed ge-

troffen maatregelen, werd men den brand — het was in een magazijn van steenkolen, — spoedig meester. Vele officieren en mindere manschappen, die den heer G. welligt nooit gezien hadden, weifelden geen oogenblik om zich op de meest gevaarlijke punten te begeven, ten einde de kracht van het vuur te trachten te stuiten; niet weinigen bekwamen brandwonden die meer of minder belangrijk waren; en zouden dan wij, die immers »de gesalarieerde agent» van den heer G. zijn, op den achtergrond hebben moeten blijven uit vrees voor den bijtenden spot van X. *e tutti quanti?* Maar neen, wij deden het niet alleen omdat het een eigendom van den heer G. was. In het jaar 1861 werd door onzen vader en door ons, ook met medehulp van manschappen der Nederlandsche Marine, eene moeder met twee kinderen uit de puinhoopen van een ingestort huis gered. Gedurende den orkaan van den vreeselijken Septemberdag van het jaar 1877 hebben wij menigen ongelukkige, die anders welligt een wisse prooi des doods ware geworden, op onze schouders getorscht en buiten gevaar gebragt. Bij geen dier beide gelegenheden hebben wij ons afgevraagd, of wij door anderen te redden ons zelven aan gevaar blootstelden, maar wij hebben ook niet gevraagd, wie het was die onze hulp noodig had. De heeren X konden het publiek geen beter blijk van hunne edele gevoelens geven dan met zulke daden te spotten. *Le ridicule tue*, het is waar, spotternij doodt, maar in de eerste plaats dikwerf hem die dat scherpsnijdend zwaard hanteert.

Nog enkele woorden.

Toen wij op het einde van November van verleden jaar onze overtuiging ter neer stelden, dat de phosphorzure kalk van Aruba, geëxploiteerd onder het kontrakt Sewell, geen rijke bron van inkomsten voor de koloniale kas zou zijn, geen welvaart onder de Arubiaansche bevolking zou verspreiden, dat de *Aruba Island Phosphate Company*, ge-

vestigd te *Londen*, een doodgeboren telg van de zieltogende *Gold Mining Co.* zou blijken te zijn; toen wij voorspelden dat de opname van Curaçaosche aandeelhouders in de Arubiaansche zaak *pressie* op het Gouvernement zou ten gevolge hebben, en tegen *die pressie* waarschuwden, dachten wij niet dat de uitkomst ons zoo spoedig in het gelijk zou stellen.

De *Aruba Island Phosphate Company Limited*, gevestigd te *Londen* met een kapitaaltje van f 72000, bestaat niet meer! In Engeland kon de heer SEWELL, zelfs met medewerking van den heer DAWSON, niet in zijne pogingen slagen, personen over te halen zich in de onderneming te steken; welligt zat de goede naam van de *Gold Mining Co.* de bereiking van het doel eenigzins in den weg. Op Curaçao waren de vrienden verstandig genoeg om zich niet met $\frac{1}{4}$ der winst, tegen verstrekking van het geheele kapitaal plus den borgtogt, tevreden te stellen.

Naar eene andere combinatie moest worden uitgezien. Het gelukte ten laatste. Eene naamlooze vennootschap «*de Aruba Phosphaat Maatschappij*», met haar hoofdkwartier op Curaçao, en een kapitaal van f 112,000 trad in de plaats van den doodgeboren telg der *Gold Mining Co.* Den heer SEWELL en alle Engelsche agenten werd alle vertrouwen opgezegd, de *management* hun ontnomen, zelfs voor den verkoop van de phosphorzure kalk op de Europesche markt zal door de Curaçaosche Maatschappij gezorgd worden. Hoe geheel verschillend van wat de heer SEWELL zich van zijne *Aruba Island Phosphate Company* had voorgesteld! *Sic transit gloria mundi!*

Maar, durven wij voorspellen, ook de levenskrachten van de nieuwgeborene zijn gering, hare dagen geteld. In hare wording draagt zij de kiemen van een spoedige ontbinding.

In kunstmiddelen zoekt men heil voor haar. Verlaging van concessieregt, beweert men, is het eenigste dat haar

tot ontwikkeling kan brengen. Maar, vragen wij voor den honderdsten keer, hoe durft gij om verlaging vragen, terwijl gij de concessie voor $\frac{5}{8}$ van de te behalen winst koopt?

Tot nu toe heeft de koloniale kas geen voordeel van de in een ongelukkig oogenblik aan den heer SEWELL verleende concessie genoten. Eerst is er bijna een jaar voorbijgegaan vóór het overeengekomen kontrakt was vastgesteld en de vereischte borgtogt gegeven; nu weder een jaar vóór de uitvoer zal behoeven aan te vangen. Wel werd bij het ten laatste vastgesteld kontrakt bepaald, dat de uitvoer met 1°. Julij dezes jaars een aanvang had moeten nemen; maar de ongelukkige omstandigheid, dat eenige Engelschen, in dienst van de *Gold Mining Co.* en NIET IN DIENST *van de Aruba Phosphaat Maatschappij*, op Aruba aan de gele koorts zijn overleden, werd als middel gebezigd om op nieuw een uitstel van den aanvangstermijn te verkrijgen. En het is gelukt. Intusschen werden de ontvangsten van de koloniale kas over het jaar 1880 daardoor met minstens f 46,000 verminderd; immers volgens het kontrakt is het minimum van den jaarlijkschen uitvoer op 4000 ton gesteld.

Gedurende dezen nieuwen termijn van uitstel zal men wederom alle middelen aanwenden om de zoo zeer verlangde verlaging van het concessieregt te verkrijgen. Reeds zijn er meer dan zes jaren verloopen sedert de ontdekking van de phosphorzure kalk op Aruba en nog is de zaak even ver als toen. De heeren X. kunnen het goed vinden dat ongelukkig resultaat aan onze bemoeijingen te wijten. Wij zijn oorzaak, zeggen zij, dat de natuurlijke hulpbronnen van Aruba gedurende zes jaren hebben braak gelegen. Wij zijn X. regt dankbaar voor deze beschuldiging, die, zoo zij waar blijkt te zijn, ons aanspraak geeft op een *vote of thanks* van de koloniale autoriteiten, van de Regering in het Moederland en van

alle belastingschuldigen in Nederland! Zes jaren geleden eischte de *Gold Mining Co.* zoowel *in* als *buiten* regten, de uitsluitende bevoegdheid om van alle gronden op Aruba de phosphorzure kalk weg te graven en uit te voeren, zonder voor die bevoegdheid iets meer dan de f 2500 te betalen, waarvoor haar de concessie tot gouddelving werd verleend. De koloniale kas zou dus volstrekt geen inkomsten uit dezen hoofde hebben genoten; thans komt aan die kas, bij een minimum uitvoer van 4000 ton 's jaars ongeveer f 100,000 te goed! Dat resultaat is aan onze tegenwerking te danken. En men kan geheel niet klagen dat die tegenwerking onbillijk en onregtvaardig was, want de Hooge Raad heeft het uitgemaakt: de *Gold Mining Co.* heeft geen regt hoegenaamd op de phosphorzure kalk van Aruba. In hunne verblindheid om ons in een slecht daglicht te stellen, begaan X. de eene *blunder* na de ander.

Maar wij kunnen ons de eer van die gunstige uitkomsten voor de koloniale kas niet toeëigenen, althans niet in die mate. Welligt zal, ten gevolge van de verkeerde handelingen van het Koloniaal Bestuur, de Hooge Raad nogmaals geroepen worden, de Arubiaansche phosphorzure kalkkwestie in hoogste ressort te beslissen; en wordt het dan uitgemaakt dat de *Alliance Phosphate Company*, concessiehoudster der gronden, tot de weggraving van de phosphorzure kalk van hare gronden ten volle bevoegd is, dan zullen de voordeelen voor de koloniale kas niet zoo groot zijn; maar dat is niet onze schuld, wel die van het Koloniaal Bestuur, dat geweigerd heeft het zoo allezins gunstig voorstel van den heer MURRAY aan te nemen.

Hoe meer en hoe langer wij over de Arubiaansche kwestie nadenken en hoe dieper wij in hare gevolgen trachten door te dringen, hoe duidelijker het ons wordt, dat het Gouvernement op eene onverantwoordelijke wijze met de belangen van de Curaçaosche financien heeft rond-

gesprongen. Het schijnt dat men met blindheid geslagen was voor de nadeelige gevolgen, die de bevoordeeling van de *Gold Mining Co.* moest na zich slepen. Of was men ook ziende blind?

Door alle handelingen toont men, minst genomen, de vrees te koesteren, dat de zoogenaamde landbouw-concessies iets meer zijn dan eenvoudige vergunningen om den landbouw uit te oefenen. Geleid door die vrees wordt der *Gold Mining Co.* de wenk gegeven om met ons een compromis aan te gaan Geleid door die vrees werd het besluit genomen *voorloopig* geene gronden meer in concessie af te staan. Geleid door die vrees werd bij de publieke inschrijving (Bijlage A der vorige brochure) de bepaling gemaakt: «Het Koloniaal Bestuur ontslaat zich, bij het met den verkrijger der concessie tot het ontginnen van phosphorzure kalk op bovenvermelde gronden aan te gaan contract, van alle aansprakelijkheid wegens geschillen, die mogten ontstaan tusschen den verkrijger dier concessie en de houders van andere concessiën van welken aard ook en onverschillig onder welke omstandigheden ook verkregen.»

Het geheel in het midden latende of het met de waardigheid eener Regering overeenkomt een kontrakt aan te gaan omtrent eene zaak, ten opzigte waarvan zij aan haar goed regt twijfelt, willen wij, in navolging van de heeren X de schromelijke gevolgen aantoonen die ontstaan zouden zoo de heer G. die zoogenaamde concessies voor landbouw-ontginning en tevens het regt van ongestoord bezit daarvan KON BEWIJZEN. De heeren X schijnen een zeer armzalig denkbeeld èn van onze Curaçaosche regters èn van onze hoogste Nederlandsche regters te hebben, zoo zij, gelijk uit hunne beweringen is op te maken, vermeenen, dat dusdanige overwegingen op hunne uitspraak van eenigen invloed zullen zijn. *Il y a des juges à la Haye* werd door ons geschreven, omdat de

Hooge Raad geroepen zal zijn de zaak in hoogste ressort te beslissen; immers reeds vroeger heeft de *Gold Mining Co.* een bewijs van wantrouwen in den Curaçaoschen regter gegeven — altijd volgens de heeren X die in onze woorden zulk een bewijs van wantrouwen zoeken, — door appel bij den Hoogen Raad in te stellen. *Il y a des juges à la Haye* werd door ons geschreven, omdat wij weten, dat ons hoogst regtskollegie slechts vragen zal wat regt is, niet wat het belang van de Koloniale kas medebrengt. Zoo het ons gelukt het goed regt van de houders der zoogenaamde landbouw-concessies TE BEWIJZEN, dan zal de Hooge Raad op dat bewijs letten, en dan zullen geene overwegingen van anderen aard eenig gewigt in de schaal leggen.

Maar, gelukt het ons dat bewijs te leveren, dan zal tevens bewezen zijn, hoe verkeerd de handelingen waren van hen, die geroepen zijn voor de Koloniale belangen te waken, wier streven het moest wezen, regt en billijkheid te handhaven.

Zoo ons goed regt op de phosphorzure kalk van Aruba erkend wordt, dan zal ook het Gouvernement der kolonie Curaçao tot schadevergoeding worden aangesproken en dan kan het niet uitblijven of het zal tot de betaling van die schadevergoeding worden veroordeeld. Door het verleenen van concessie om de reeds afgestane gronden te exploiteren en door het bedingen en innen van een zeker bedrag voor dat concessieregt, heeft het Gouvernement voorzeker daden gepleegd, die zijne verantwoordelijkheid tegenover de eigenaren dier gronden aan geen den minsten twijfel onderhevig laten. Door de zoo even aangehaalde bepaling van de publieke inschrijving, zijn de eigenaren dier gronden volstrekt niet gebonden; die bepaling kan slechts werken tusschen partijen, tusschen het Gouvernement en den concessionaris, maar ons nimmer worden tegengeworpen. Ten overvloede

hebben wij tegen het verleenen der concessie in tijds geprotesteerd!

Hoe langer het duurt vóór het bewijs van ons regt geleverd is, hoe meer de *Aruba Phosphaat Maatschappij* van onze phosphorzure kalk zal hebben uitgevoerd, zoo veel te grooter schadevergoeding zullen wij geregtigd zijn van het Gouvernement te eischen. Schoon vooruitzigt voor de belastingschuldigen! Maar, nogmaals, aan wie de schuld? Aan hen die niet wisten, toen de gelegenheid daartoe zoo schoon was, de eischen van regt en billijkheid met de belangen van de koloniale kas in overeenstemming te brengen; aan hen die weigerden het voorstel van den heer MURRAY aan te nemen, waardoor voor goed een einde aan alle regtsgedingen ware gemaakt en de koloniale kas een inkomst hadde verkregen, genoegzaam om ons deficit te dekken.

Met het oog op den regel: *Openbare zaken moeten in het openbaar behandeld worden*, is het kontrakt tot exploitatie van gronden, — in Januarij 1879 voorloopig gesloten, — tot heden niet openbaar gemaakt; ja, ofschoon van wege de *Alliance Phosphate Company*, eigenaresse dier gronden, het verzoek gedaan werd om van dat kontrakt een afschrift te erlangen, daar zij toch diende te weten waartoe zich het Gouvernement met betrekking tot die gronden verbonden had, heeft het haar niet mogen gelukken tot heden kennis van den inhoud van dat kontrakt te verkrijgen. Is men ook bevreesd dat bij die kennismaking nadere bijzonderheden aan den dag mogten komen, waaruit de onvoorzigtigheid en verregaande roekeloosheid van het Gouvernement zouden blijken?

Moeten wij de heeren X. gelooven, dan bestaat er reden voor die vrees. Volgens hen zou zelfs, al werd het goed regt van de houders der zoogenaamde landbouwconcessies ten volle bewezen, het Gouvernement niet meer bij magte zijn, aan die houders de vereischte vergunning

te verleenen, «daar het Gouvernement zich bij de concessie tot exploitatie van phosphorzure kalk op Aruba verbonden heeft, geene verdere concessies te verleenen.»

Zegevierend roepen zij dan ook uit: «in dat geval zou de geheele zaak voor twintig jaren in de doos worden gedaan.»

Ofschoon de onvoorzigtigheid en roekeloosheid van het Gouvernement erkennende, vreezen wij echter niet, dat, bij erkenning van ons goed regt, de koloniale kas gedurende twintig jaren van de voordeelen van de ontdekking der phosphorzure kalk zal verstoken blijven. O neen, niet vele jaren zullen verloopen of de *Aruba Phosphaat Maatschappij* zal de voetstappen van hare voorgangster *the Aruba Island Phosphate Company* hebben gevolgd: zij zal bij hare vaderen zijn bijgezet. Niet vele jaren zullen verloopen of de regten van *the Alliance Phosphate Company* zullen zijn erkend en deze Maatschappij zal hare werkzaamheden hebben aangevangen.

Hoe tot dat resultaat te geraken, zouden X. nu wel gaarne wenschen te weten. Het spijt ons vooralsnog daarop het antwoord te moeten schuldig blijven. Zich te veel in de kaart te laten kijken zou onhandigheid verraden.

Intusschen doen wij een beroep op allen, die in de publieke zaak belang stellen, om ons pogen ter verkrijging van regt te ondersteunen, — want wij zijn niet als de Company, die vermeent de GUNST der Regering te mogen eischen, — o neen, wij wenschen regt en niets dan regt.

In de eerste plaats verwachten wij dat de mannen van de pers, deze kwestie, waardoor gedurende vele jaren eene geheele kolonie improductief werd gehouden, eene geheele bevolking aan honger en gebrek werd prijs gelaten, een naauwkeurig en onpartijdig onderzoek zullen waardig keuren; en zoo zij bevinden dat onze redeneringen juist, onze klagten gegrond zijn, dat zij dan hunne stem bij de onze voegen en met ons op herstel van gepleegd onregt aandringen.

Ook aan de leden van de Nederlandsche Vertegenwoordiging vermeenen wij de behartiging van de Curaçaosche belangen te mogen aanbevelen. Ook daarin is onze kolonie ongelukkig, dat in de rij der begrootingen de hare het laatst aan de orde is. De Kamerleden staan dan met gepakte koffers gereed om de kerstvakantie met de hunnen te gaan doorbrengen, en ter naauwernood kan er een kwartiertje overschieten om de Curaçaosche begrooting AF TE MAKEN. Uwe committenten hebben het regt eene andere handelwijze van U te eischen, zij mogen vorderen dat daar waar honderd duizenden gulden jaarlijks door U, tot dekking van het Curaçaosch tekort, gevoteerd worden, een gezette studie voorafga om na te gaan of dat niet kan voorkomen worden, en wij . . . . wij hebben het regt, zoo niet te vorderen of te eischen, dan toch te verwachten dat het onregt, der zaak die wij voorstaan, aangedaan, door U onderzocht worde en verholpen.

Maar ook op de Regering rust een heilige verpligting, ook op haar meenen wij onze hoop op redres te mogen vestigen. Wij weten het, zij staat voor een gesloten kontrakt en niet met een enkelen pennestreek kan zij zich daarvan los scheuren. Maar toch, zoo zij bevindt, dat ons onregt is aangedaan, dan is het haar pligt te zorgen, dat dit onregt ongedaan gemaakt worde, dat alsnog, naast de belangen van de koloniale kas, de regten van de concessiehouders der gronden in hunne volle uitgestrektheid erkend worden.

Om tot die erkenning te geraken, zullen wij geen pogingen onbeproefd laten, en wij zullen slagen, want het goed regt moet zegevieren.

'S GRAVENHAGE,
30 Augustus 1880.

A. M. CHUMACEIRO Az.

Bijlage A.

EXTRACT uit de Notulen van den Kolonialen Raad, voorkomende in de «Curaçaosche Courant» van den 12den Januarij 1878.

Zitting van den Kolonialen Raad

OP MAANDAG DEN 31 DECEMBER 1877.

Voorzitter: De Hoog Edel Gestrenge Heer H. B. KIP,
Gouverneur der Kolonie.

De notulen der laatste zitting worden geresumeerd en goedgekeurd.

Aan de orde is de ontwerp-verordening waarbij bepalingen omtrent de ontginning van delfstoffen en door natuurvorming in den grond aanwezige meststoffen in of op de domeingronden van de kolonie Curaçao worden vastgesteld.

De ontwerp-verordening benevens het afdeelings-verslag worden voorgelezen.

Uit dat verslag blijkt dat de groote meerderheid van de leden welke aan het onderzoek in de afdeelingen hebben deelgenomen niet ingenomen is met de redactie van art. 5, aangezien zij, om de in dat verslag vermelde redenen die redactie in strijd achten met het belang der kolonie. Deze leden geven daarom de voorkeur aan de redactie van art. 5 der verordening van den 31 Augustus 1877.

De minderheid was echter van een tegenovergesteld gevoelen en meende dat, mede op de in dat verslag ontwikkelde gronden, art. 5 van het ontwerp wel de strekking had: *bevordering van het belang der kolonie.*

De algemeene beraadslagingen worden geopend.

De Heer A. Jesurun Dz. vraagt het woord en zegt het volgende, waarvan hij de woordelijke opneming in de notulen verzoekt.

Mijnheer de Voorzitter!

Hij die overtuigd is dat zijne zienswijze door de groote meerderheid der leden in eene beraadslagende vergadering gedeeld wordt, heeft zelden behoefte de motieven waarop zijne meening steunt breedvoerig uiteen te zetten. In onze vergadering, en vooral in het onderhavig geval, is het noodzakelijk de gronden aan te voeren, waarop de meening der groote meerderheid gebaseerd is. Dit om twee redenen: in de eerste plaats omdat in het verslag der Rappor-

teurs de motieven die de meerderheid leidden het voorstel van Z. E. den Minister van Koloniën te verwerpen, niet genoegzaam en volledig uitgewerkt zijn, terwijl het gevoelen van de geringe minderheid met groote energie is verdedigd. In de tweede plaats is eene uiteenzetting der motieven noodzakelijk, omdat men hier niet de meerderheid, die toch zoo weinig vermag, te overtuigen heeft, maar wel den nieuwen Minister van Koloniën, een ander inzigt van de zaak te doen verkrijgen, dan dat welk zijn voorganger had.

Nimmer te voren was eene verordening tot drie malen toe in deze vergadering in behandeling gekomen. Aan de grieven, welke het Ministerie van Koloniën tegen de eerste verordening ingebragt had, werd voor het meerendeel tegemoet gekomen. Uitsluiting van de concessionarissen voor landbouw en veeteelt van het voorregt, buiten openbare inschrijving concessie tot ontginning van delf- en meststoffen te kunnen verkrijgen, had de meerderheid van den Raad als eene onbillijke bepaling beschouwd, en om die reden de laatste alinea van art. 18 bij de tweede behandeling uit de verordening geligt.

Uitsluiting van die concessionarissen, door den Raad verworpen, wil het tegenwoordig ontwerp opnieuw invoeren, en wel door eene nieuwe redactie van de laatste alinea van art. 5, waartegen bij de tweede behandeling zich geen stem had doen hooren, welke alinea ook unaniem was aangenomen.

De voorgestelde wijziging geschiedt op voorstel van den Minister van Koloniën. De meerderheid des Raads is van oordeel dat het voorstel van den Minister van Koloniën tegen het belang van de kolonie zal blijken te zijn, en heeft dit in de afdeelingen als haar gevoelen te kennen gegeven. 't Is wat meer dan niet ingenomen te zijn met dat voorstel. Het geldt hier eene gewigtige kwestie, een kwestie van groot belang.

De concessionarissen voor landbouw en veeteelt op Aruba — de verordening in behandeling is voor de gansche kolonie, maar het is bijna een bewezen feit dat de eerste toepassing daarvan plaats zal hebben bij de concessien tot ontginning van de Cerro-Colorado op dat eiland — de concessionarissen voor landbouw en veeteelt op Aruba maken aanspraak op het regt van eigendom op de hun geconcedeerde terreinen; den concessionarissen voor landbouw en veeteelt is door geen regterlijk vonnis of arrest, die aanspraak ontzegd; omdat de zaak voor den regter tot nu toe niet gekomen is, zou de tegenpartij kunnen zeggen. Maar dat die concessiën, meer zijn dan de concessie tot ontginning van metaal-ertsen is ontwijfelbaar.

De zaak is hier dus tusschen de concessionarissen voor landbouw en veeteelt, en de concessionarissen voor ontginning van metaalertsen. Volgens het voorstel van den Minister zouden dezen, eene maatschappij, van die voorkeur moeten genieten. De meerderheid des Raads heeft die meening in de afdeelingen bestreden.

Het slot van art. 5, zooals het door den Raad in Augustus werd aangenomen, gewaagt niet van de concessionarissen voor landbouw en veeteelt, noch van de concessionarissen voor gouddelving Alleen bepaalt het dat, wanneer een concessionaris, houder van eene concessie volgens deze verordening verkregen, op de gronden zijner concessie andere ontginbare stoffen ontdekt dan waarvoor hij concessie heeft, hem bij voorkeur buiten openbare inschrijving de ontginning der later voorkomende stoffen zal worden geconcedeerd. Een allezins billijke bepaling, die niets te maken heeft, noch met de Goldmining Company, noch met de concessionarissen voor landbouw en veeteelt. Een allezins billijke bepaling, die door het Gouvernement werd voorgesteld, waartegen bij het Ministerie van Koloniën geen bedenking gerezen was, toen de verordening voor de eerste maal werd teruggezonden. Destijds zeide men, dat er strijd was tusschen art. 18 en het slot van art. 3; aan die opmerking is door het Bestuur bij de tweede behandeling tegemoetgekomen; het slot van art. 3 werd gewijzigd, en de wijziging werd aangenomen door den Kolonialen Raad.

Het slot van art. 5 te wijzigen, invoege door den Minister voorgesteld, zou niets anders wezen dan eene gunst te bewijzen aan de zieltogende Goldmining Company die èn door den regter in hoogste ressort in de kolonie, èn door den Hoogen Raad der Nederlanden zich haren eisch heeft zien ontzeggen.

Ware de Goldmining Company met hare gedingen niet tusschen beide gekomen, het Gouvernement der Kolonie had reeds een geruimen tijd de baten kunnen trekken, die uit de exploitatie der gronden van de Cerro Colorado door den eenen of anderen concessionaris zouden voortgevloeid zijn.

De Goldmining Company heeft, de hoogste regter heeft het beslist, geen regt op die gronden.

Is het billijk dat anderen die regt op die gronden hebben, die welligt eigenaren dier gronden zijn, benadeeld worden ten gunste van die ééne maatschappij?

Is het billijk, en strookt het met 't belang der kolonie alle toekomstige concessionarissen hunne regten op wat zij mogten ontdekken of op 't gëen op de hun geconcedeerde gronden mogt

voorkomen, te ontnemen, en die over te dragen aan de Goldmining Company?

Neen! Mijnheer de Voorzitter! De door den Minister voorgestelde wijziging is, mijns inziens, in strijd met de belangen van de arme bevolking van Aruba, in strijd met de belangen van de toekomstige concessionarissen, in strijd met de billijkheid.

Nog meer; in strijd met den geest der geheele verordening, die geacht moet worden, als alle wetten, op de billijkheid te zijn gegrond.

Art. 1 van de verordening zegt dat de vergunning verleend wordt voor een naauwkeurig aangeduid terrein. Dat is vergunning tot het doen van opsporingen en onderzoekingen naar ontginbare stoffen. Art. 4 bepaalt dat de concessie *voor eene uitgestrektheid bij de concessie te bepalen* verleend wordt.

Het slot van art. 5 behoudende, zooals het in Mei en Augustus ontworpen, voorgesteld en aangenomen werd, beperkt zich de voorkeur tot *bepaalde uitgestrektheden*, tot *naauwkeurig aangeduide terreinen.*

Velen, alle concessionarissen, mogen van die voorkeur genieten; een eerste toetssteen voor de billijkheid eener wetsbepaling is het te achten dat zij niet één enkel persoon of maatschappij, groep van personen, ten nutte komt.

Het slot van art. 5 wijzigende naar den zin van den Minister van Koloniën breidt zich de voorkeur uit over een geheel eiland, (want Aruba, geheel Aruba, is het naauwkeurig aangeduid terrein, waar sprake is van de concessie aan de Goldmining Company) en komt die voorkeur ten gunste van een enkele maatschappij, de Goldmining Company.

Deze wijziging zou dus een privilegie schenken, een gunst bewijzen, en dit alles aan eene maatschappij aan welke alle aanspraak op de te ontginnen stoffen ontzegd is, terwijl zij alle toekomstige concessionarissen zou benadeelen, en tevens de zoogenaamde concessionarissen voor landbouw en veeteelt, die naar alle waarschijnlijkheid wat meer dan concessionarissen zijn, alle aanspraak op de te ontginnen stoffen ontnemen.

De wijziging is tegen het belang van de kolonie omdat zij processen ten gevolge moet hebben, ja uitlokt.

Zoolang processen gevoerd worden, in eerste instantie en in appel, hetgeen veel tijd neemt, blijven de stoffen in of op den grond, blijft de arme bevolking van Aruba aan gebrek aan arbeid lijden, gelijk zulks in de laatste 2 jaren het geval is geweest.

Wordt de wijziging, door den Minister gewild, verworpen, dan is er ten minste veel kans dat spoedig de handen aan het werk zullen geslagen worden. Willen de concessionarissen voor landbouw en veeteelt niet aan de koloniale kas de voordeelen toekennen, die het Bestuur met regt van de ontginning der aanwezige meststoffen vorderen mag, dan staat de weg open voor de publieke inschrijving. Geen vrees voor processen meer; welken eisch kan de Goldmining Company instellen?

Aan het slot van het rapport wordt gesproken van de nadeelige gevolgen, die de verwerping van het voorstel van den Minister zou kunnen hebben voor de andere eilanden der kolonie, dat is, al de eilanden behalve Aruba. Dit wordt alleen gezegd, en zelfs wordt er niet getracht die bewering te bewijzen.

Op de overige eilanden der kolonie bestaat geen concessie van den aard van die welke de Goldmining Company houdt. De wijziging van het slot van art. 5 mag dus als niets anders beschouwd worden dan als te zullen blijken een gunst te zijn aan genoemde maatschappij, met ter zijde stelling van de regten en aanspraken van derden, en met ter zijde stelling van het belang van Aruba's arme bevolking.

Men vergete niet dat Aruba geene andere toekomst heeft dan de bewerking dier gronden, waar meststoffen voorkomen; met de wijziging wordt de exploitatie uitgesteld en processen uitgelokt. Zij, die hunne aanspraken nog voor geldig houden, zullen ongetwijfeld hunne regten voor den regter doen gelden. Van daar uitstel van de exploitatie, hetgeen de Arubiaansche arbeiders nog langer in gebrek zal laten.

Zonder de wijziging is er hoop dat met de exploitatie spoedig een aanvang door dezen of genen zal kunnen worden gemaakt, want gelijk ik reeds gezegd heb, van de Goldmining Company kan geen proces meer komen, dat met eenigen grond op succes aangevangen kan worden.

Ik vertrouw dan ook in het belang der kolonie, in het belang van Aruba, in het belang der billijkheid, dat de nieuwe Minister van Koloniën het ten deze niet eens zal wezen met zijnen voorganger, en de dadelijke afkondiging der verordening zal bevelen, zooals zij door den Raad is aangenomen in de zitting van den 31 Augustus van dit jaar.

En mogt Zijne Excellentie goedvinden Zijne Majesteit den Koning de vernietiging der verordening voor te dragen, dan vertrouw ik dat de Staten-Generaal de gronden zullen onderzoeken, waarop de

zienswijze van de meerderheid dezes Raads gegrond is, alvorens bij de wet eene bepaling vast te stellen, die niet anders dan nadeelig werken kan voor Aruba, voor de Kolonie en voor het Rijk.

Bijlage B.

THE ARUBA ISLAND GOLD MINING COMPANY, LIMITED.

A special general meeting of members of this company was held at the offices, Gresham House, yesterday; Mr. J. V. SMEDLEY (the chairman of the company) presiding. Mr. ARCHIBALD MACKENZIE (the secretary) read the notice calling the meeting.

The CHAIRMAN said as they were aware, the sanction of this company was necessary to the transfer of the phosphate working agreement and concession. The concessionaire had made certain arrangements which the board considered beneficial to this company. Several leading residents in the colony had offered their co-operation on the basis of forming a limited company in the colony to carry on the phosphate exploration, and as much, if not all, of the trouble between the Government and this company would have been avoided if the company's claims, moral and legal, had enjoyed the assistance of influential colonists, the board had gladly entertained the application of the concessionaire, and recommended it for their approval in place of the consent formerly given. The board had hopes that the proposed alliance might lead to the colonists also taking an interest in the development of their gold mining operations, and so render the company popular in the colony. He concluded by moving the resolution as follows: — »That the consent of the company be and is hereby given to Mr. C. B. SEWELL assigning the phosphate contract between himself and the company, dated the 24th day of August, 1877 (subject to the company's interest therein), and also a concession dated the 27th January, 1879, as modified and explained on the 24th July, 1879, to the Aruba Phosphaat Maatschappy, Limited."

Mr. ZOHRAB seconded the resolution, which was put and carried. The proceedings terminated with a vote of thanks to the chairman.

Bijlage C.

ARUBA ISLAND GOLD MINING COMPANY.

A special general meeting of shareholders was held at the offices, Gresham House, on Friday, July 23.

Mr. J. V. Smedley (the Chairman of the company) in the chair.

Mr. A. Mackenzie (the secretary) read the notice calling the meeting, which was for the purpose of considering and if thought fit passing the following resolutions: —

1.—That the capital of the company be increased by the issue of new shares to the aggregate amount of 25,000*l.*, to be divided into 25,000 shares of 1*l.* each, to be issued as fully paid up, with a preferential right to dividends at the rate of 25 per cent. per annum, such dividends if not paid when due or only partially paid to accumulate from year to year, and to be paid out of and to be a first charge upon the future net profits to be received by the company in priority to any payment of dividends on the existing ordinary shares of the company, and with a right to priority in the distribution of assets over the existing share capital.

2.—The preference shares above referred to shall participate rateably in half the remaining net profits, after a sum equal to the aggregate amount paid to the said preference shareholders as representing their fixed dividend of 25 per cent. per annum, shall have been divided amongst ordinary shareholders of the company.

3.—That the directors be empowered to treat with the existing debenture holders and other creditors of the company for a surrender or assignment of their overdue and still unpaid debentures and coupons and other debts or claims, on the terms of exchanging, or assigning, or releasing, the same to the company in exchange for such fully paid up 25 per cent. preferential shares of the new issue, amounting nominally to the same amount as the said unpaid debentures or coupons, and debts or claims, with interest at the rate of 10*l* per cent. per annum, calculated to whatever periods may be arranged between the directors and the respective debenture holders and creditors, and such preference shares may be allotted at such periods as may be agreed upon between the directors and the respective debenture holders and creditors.

4.—That the directors may conclude an agreement or agreements on terms sanctioned by the last preceding resolution with such number of the existing unpaid debenture and coupon holders and creditors as may accept the terms offered by the directors, notwithstanding that others of the existing debenture holders and creditors may not accept such terms, or permit any principal or interest to remain a debt.

5.—That the directors may dispose for the benefit of the company of any or all the remaining part of the new issue of fully paid up preferential shares, including such as may not have been accepted or allotted in discharge of debts owing to the creditors of the company at such times and in such manner in all respects as they may think expedient in the interests of the company, but so that such shares shall not be disposed of for less than their par or nominal value.

The CHAIRMAN said—Gentlemen, you have heard read the resolutions which will be submitted for your approval to-day. The position of affairs is this: — The Agency Company, as you know, have been carrying on mining operations in Aruba under a working agreement with this company since December, 1877. Under that and a subsequent agreement in May, 1879, the Agency Company undertook to expend 10,000*l.* in carrying on and developing mining operations upon the island. These operations have been attended by many unforseen difficulties, of which the chief were the deaths by fever of the company's mining captain and three other employees—a fever not contracted upon the Island of Aruba, which I am happy to say is an extremely healthy island, but taken at Puerto Cabello on their way out—and a difficulty at certain seasons in obtaining native labour, but which has now been removed by the privilege being conceded by the Government to import outside labour from neighbouring islands or from Europe. Notwithstanding these difficulties, however, the results of the working during the past two years and more have justified the shareholders of the Aruba Agency Company in proposing to expend further capital in the enterprise. Up to this date they have expended in fresh capital some 15,000*l.* Before going further, however, the Agency Company desire (and I think you will agree with the board that it is a reasonable wish) that this company should endeavour to become free of debt by making a reasonable offer for the capitalisation of all pecuniary claims against it, and thus satisfying the demands of its creditors. This company is in debt in round figures about

20,000*l.*, consisting of 10,000*l*, over due debentures, with interest at 10 per cent., amounting to about 15,000*l.*, to be added to which are cash advances and sundry floating debts with interest. It is to remove this indebtedness and to strengthen the position and credit of the Agency Company, upon whose operations this company's dividends largely depend, that the plan contained in the resolutions you have heard read by the secretary is proposed, and I may tell you that the board have already obtained the consent of a majority of the creditors thereto, and we anticipate that the others will give their adherence. When this arrangement is completed the company will be entirely free from debt, and whatever revenue will accrue to it in the future will be available for distribution between the ordinary and preference shareholders, according to the terms of the resolutions now proposed. As you are aware two of your directors, and I am one of them, are *ex officio* directors of the Agency Company. I am, therefore, in a position to inform you what the Agency Company now propose doing. The Agency Company are now proposing to increase their nominal capital from 20,000*l.* to 30,000*l.*, and confidently expect to be in a dividend-earning position by the close of the present year. The average assay of some 2000 tons of the ore crushed has been about $1^1/_4$ oz. per ton, and the average gold extracted therefrom by the first process by amalgamation has been about 14 dwts. per ton. A mass of tailings, estimated to contain 10,000*l.* worth of gold, is now under treatment, and a first instalment of 16 selected Italian miners, in charge of a competent English overseer, and under whom these Italians have been in the habit of working in gold mines in Italy, was dispatched to Aruba in May last, and they have all safely arrived on the island. Two highly skilled engineers have also been sent out lately, also a patent Lucop pulveriser, a pair of Warner windmills, with other machinery. A Fowler traction-engine and trucks, &c., are also under order, and are expected to be sent out next month. I mention these facts to show that the work is being energetically prosecuted on the island, and that no wise expenditure has been spared upon the property to bring it into a sound paying condition. The resolutions have to be passed as special resolutions. I, therefore, put them from the chair as special resolutions.

Mr. Dawson: The average assay would be more than $1^1/_4$ oz. per ton.

The Chairman said he would sooner put it within the mark than above it. That was practically all the information that he had to

give the meeting. He wished there were a greater number of shareholders present. Still the capital represented was large—78,670*l*. — Mr. Chaplin seconded the resolutions *en bloc.*

Mr. Seymour: How long has the company been in existence? — The Chairman: Eight years. The phosphates will be another source of income to this company.

The resolutions were then put to the meeting and carried unanimously, and a vote of thanks having been passed to the Chairman, the meeting broke up.

Bijlage D.

OVEREENKOMST van huur en verhuur van landerijen aangegaan tusschen den Gezaghebber van Aruba ter eenre en ..... wonende in het stadsdistrict ter andere.

De Gezaghebber van Aruba handelende krachtens magtiging van den heer Gouverneur der Kolonie, verleent bij deze in huur aan den contractant ten andere, tot wederopzeggens toe, een stuk gronds gelegen in het 1ste district des eilands Aruba, ten einde den landbouw uit te oefenen, zijnde de belendingen en uitgestrektheid daarvan als volgt:

Gepeild per kompas

enz. enz.

Inhoudende 3.90.00 Hectaren.

En zulks onder de voorwaarden en bepalingen vervat in art. 5 van de Verordening van den 8/9 Mei 1867, *Publicatieblad* n⁰. 4.

Voorts onder de uitdrukkelijke bepaling dat de huurder nimmer eenig regt zal kunnen doen gelden op de delfstoffen welke nu of later op of in die gronden mogten worden aangetroffen.

En eindelijk tegen betaling door den huurder aan de kas dezes eilands van een jaarlijkschen huurprijs van vijf gulden, in te gaan met den eersten Januarij 1880.

De contractant ten andere verklaart het hiervoren omschreven stuk gronds onder de voorschrevene voorwaarden ter uitoefening van den landbouw in huur aan te nemen en verbindt zich tot de jaarlijksche betaling van den voormelden huurprijs.

Onder verband als naar regten.

Zijnde deze overeenkomst, na voorlezing aan den contractant ten andere door partijen onderteekend te Aruba den . . . . . .

De Gezaghebber van Aruba,

. . . .

Bijlage E.

Gouvernement van Curaçao.

BESLUIT VAN . . . . . . 1877.

No. . . .

DE GOUVERNEUR

Gelezen de navolgende adressen van ingezetenen op het eiland Aruba ter erlanging van stukken gronds in concessie ten einde den landbouw uit te oefenen, als

a. enz.

Gezien enz.

Zoomede gezien enz.

Gelet dat de belendingen en uitgestrektheid der verzochte gronden zijn, als volgt:

. . . .

inhoudende 2 hektaren.

Gehoord den Raad van Bestuur enz.

Gelet dat door het Bestuur in overleg met den Raad van Bestuur is bepaald dat voorloopig geen gronden op Aruba in concessie zullen worden afgestaan.

Gelet enz.

Gezien enz.

Heeft goedgevonden en besloten:

1°. Onder de voorwaarden en bepalingen in de verordening van

8/9 Mei 1867 P. B No. 4 vervat, aan ieder der voormelde adressanten de door hen aangevraagde stukken gronds tot wederopzeggens toe in huur af te staan, ten einde den landbouw uit te oefenen, en zulks tegen betaling van een jaarlijkschen huurprijs van *f* 125 per hectare, waarvan elk gedeelte boven een halven hectare gerekend wordt, in te gaan den 1 October 1877 geschiedende deze afstand in huur voorts onder de uitdrukkelijke bepaling dat de huurders nimmer regt zullen kunnen doen gelden op de delfstoffen welke nu of later op of in die gronden mogten worden aangetroffen.

2°. Aan de bovenbedoelde in huur afgestane gronden de nummers en namen toe te kennen van enz.

Afschrift hiervan te zenden aan enz. en voorts extracten aan de adressanten als bewijs van afstand in huur.

De Gouverneur van Curaçao,
(get.) H. B. KIP.